

פאנל היסטורי

השלוחים הראשונים
לארץ הקודש - תשט"ז

תשורה

A Chassidisher
Derher
א חסידישער דערהער

פתח דבר

בעומדנו לקראת סיום חודש השביעי, המושבע והמשביע, שזכינו לשהות בד' אמותיו של כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, ללמוד בבית המדרש שלו ולהשתטח על הציון הק', שמחים אנו להגיש קובץ זה, תשורה מהפאנעל ההיסטורי, על קבוצת השלוחים ששלח כ"ק אדמו"ר בקיץ ה'תשט"ז לארה"ק.

קובץ זה עוסק בדברי הימים ההם, מאורעות התקופה, קבוצת השלוחים ונסיעתם, הוראות ודברי כ"ק אדמו"ר, פעולותיהם וחזרתם. בליווי עובדות, מסמכים היסטוריים ותמונות מיוחדות המתפרסמים כאן לראשונה.

בטוחים אנו כי כל אחד ואחד מהקוראים ישאב מקובץ זה - כמו מהפאנעל עצמו - את הכוחות לתוספת וחיזוק המרץ בעבודת השליחות, ובליווי התורה, הניתנים לנו מחודש תשרי בכלל, ומהשהות בד' אמות כ"ק אדמו"ר ביחוד - "אף צן פאנאנדערפאקן די פעקלאך", לנח"ר כ"ק אדמו"ר המשלח.

(ונסיים בדברי הרב (שמחת תורה תשמ"ז

"יהי רצון שכל אחד ואחד בתוככי כלל ישראל, ינצל את כל הכוחות שניתנו בחודש תשרי, כדי להוסיף בקבלת החלטות טובות, וקיומן בפועל, בעבודה של "ויעקב הלך לדרכו", במשך כל השנה כולה.

ובפרטיות יותר:

"ויעקב" - גם בהיותו במעמד ומצב של "יעקב", על שם "ידו אוחת בעקב עשו", כלומר בזמן ומקום הגלות, הרי לא זו בלבד שאינו מתפעל מחשכת הגלות, אלא אדרבה - שמוסיף בעבודתו ביתר שאת וביתרה עז.

"הלך" - עד לעבודה באופן של הליכה, הליכה אמיתית, באין ערוך לגבי מעמדו ומצבו הקודם.

"לדרכו" - דרכו של יעקב, "בכל דרכיך" ו"בכל מעשיך", שממשיך בהם את "דרך ה'" - לעשות צדקה ומשפט, ו"באור פני מלך חיים" - שמתברך על-ידי זה בכל ענייניו הגשמיים, ועל אחת כמה וכמה בכל ענייניו הרוחניים, שנה מבורכת בגשמיות וברוחניות גם יחד, מתוך שמחה וטוב לבב. ועד לברכה העיקרית - גאולה האמיתית והשלימה על-ידי משיח צדקינו".

בברכת אחים, טייערע ברידער! מיר וועלן זיך וויטער זעהן!

ועד תלמידי התמימים העולמי

נדפס

לזכות הנוסעים בשליחות המיוחדת של כ"ק אדמו"ר לאה"ק בשנת ה'תשט"ז

בחסות

הרה"ת ר' הלל דוד וזוגתו מרת שטערנא שרה ומשפחתם שיחיו קרינסקי

שלוחי אנ"ש ובאי כוחי

הנני להודיע לכבודו בנועם, אשר יצאו מכאן עשרה מהתלמידים התמימים שי' בתור שלוחי אנ"ש ובאי-כחי • אחרי שיעשו איזה ימים בביקורם במדינות שונות בדרכם, יגיעו אי"ה ללוד • כך בישר הרבי למר שז"ר • יריעה מרתקת ויומן-מסע על השליחות הראשונה לארה"ק, מסע שפעל גדולות ונצורות והצית להבת התקשרות עצומה בקרב אנ"ש והתמימים בארצנו הקדושה

ומדריכם התי שמחה זילברשטרום הי"ד, נהרגו מכדורי המרצחים הארורים.

היתה זו פעולת-רצח של המסתננים הפדאיונים. הללו היו חודרים לישראל מרצועת-עזה, עושים את דרכם בחסות מעבה הפרדסים, מבצעים את מזימתם הנפשעת ונמלטים לירדן. הפעם בחרו כמטרה את בית-הספר למלאכה בכפר-חב"ד, הכפר שבקושי מלאו אז שבע שנים להיווסדו.

היה זה משבר קשה ביותר לכל חסידי חב"ד בארץ ובעולם, במיוחד לתושבי

התושבים חוששים להתקרב למקום, אך מתאמצים לעזרת הקוראים.

המדריכים השוהים בקרבת מקום מדליקים את האורות שכיבו המרצחים, והלב עומד מפעום. הרצפה זרועה בנערים זכים, פצועים ושותת-ידם, מתפתלים ביסורים וזועקים לעזרה. סידורים מגואלים בדם מתגוללים סביב.

חיש מהר מתגייסים הכל להגשת עזרה לפצועים, ובתוך כך מתברר כי ישנם גם הרוגים. חמישה נערים צעירים

אייר תשט"ז, שלוחה ורגיעה נסוכים על פניו של כפר-חב"ד הצעיר. השעה שעת ערב מוקדמת, החקלאים סיימו זה עתה את מלאכת יומם, הקהל אסוף היה בבית-הכנסת לתפילת מנחה-מעריב או מכונס בבתים. לפתע פילחה את האוויר השקט שורה של התפוצצויות עזות ויריות מהדהדות. אימה והלם פשטו בקרב תושבי הכפר.

הקולות הגיעו מכיוון בית-הספר למלאכה. ומשם החלו להישמע גם צעקות, זעקות, קריאות לעזרה.

של הכפר, שרבים מתושביו ברחו מאימי אירופה רק כעשור לפני כן. בהלת עזיבה אחזה בתושבי הכפר המפוזרים כמו גם בהורי תלמידי בית-הספר למלאכה, שנטלו את ילדיהם למקומות בטוחים יותר, שלא על מנת להחזירם לכפר.

המשתתף בתפילתם

הדבר היחיד שהחזיק את האנשים היו הוראותיו החד-משמעיות של הרבי, "איש בל יזוז ממקומו". עשרות פעמים חזר הרבי על ההוראה, והדגיש כי כפר-חב"ד הוא המקום בו שורה ברכתם הגדולה של רבותינו נשיאינו להצלחה בגשמיות וברוחניות.

לאחר האסון המחריד, הגיע אל תושבי הכפר מברק מחזק ומעודד מהרבי, ובו נאמר:

"לכל אחד ואחת מאנ"ש, תושבי כפר-חב"ד, המוסדות אשר שם, וביחוד בתי ספר למלאכה וחקלאות, התלמידים, המורים המנהלים, העסקנים וההורים:

תקותי חזקה, אשר בעזר השי"ת, השומר בעינא פקיא ומשגיח בהשגחה פרטית, תתגברו על כל מונע, תתחזקו בעניינים הפרטיים והצבוריים, תרחיבו כל המוסדות בכמות ובאיכות, ומתוך מנוחה הרחבת הדעת יתגדל ויתאדר לימוד תורתנו חומתנו, תורת חיים ודברי אלקים חיים, וקיום מצוותי' בשמחה וטוב לבב וחי בהם, ומכפר-חב"ד יפוצו מעינות החסידות תורת ומעשי נשיאינו הקדושים עד שיגיעו גם חוצה, לקרב לאבינו שבשמים את כל אחינו בני ישראל בחסד וברחמים, ולהביא הגאולה האמתית והשלימה עליידי משיח צדקנו בקרוב.

המשתתף בתפילתם ותעניתם, ומובטחני בהשי"ת שבקרוב ממש גם בשמחתם אמתית פנימית ושלמה בגשמיות וברוחניות גם יחד."

הרבי הוסיף ושלח מכתבי עידוד ונחמה רבים לאנ"ש בארץ ישראל, ובפרט לחסידים אשר בכפר-חב"ד. מכתב זה היה הראשון מני רבים.

הוראת הרבי – להרחיב את המוסדות הקיימים בכפר כתגובה על הפגיעה הקשה – הפגיעה את תושבי הכפר, והפיחה נוחם ותקווה בלבבות. בקרב החסידים התפשטה תחושה ברורה: לא רק שלא עוזבים – מתרחבים.

ההחלטה המיידית שהתקבלה בעקבות ההוראה הזו היתה – להקים אגף חדש בבית-הספר למלאכה, שיעסוק בהוראת מקצוע הדפוס, וייקרא "יד החמישה" – לזכר חמשת הנערים ההרוגים ומדריכם. במקביל הוחלט לבנות בכפר בנינים חדשים נוספים – בית-כנסת, מקווה ועוד.

דומה היה שההלם הראשוני פג, והאנשים מתאוששים מהמהלומה הקשה. הכל מתרכזים בהחלמה והשתקמות, ומשתדלים לחזור לסדר היום הקודם, הרגיל. אבל הרבי לא הסתפק בכך.

הדבר היחיד שהחזיק את האנשים היו הוראותיו החד-משמעיות של הרבי, "איש בל יזוז ממקומו". עשרות פעמים חזר הרבי על ההוראה, והדגיש כי כפר-חב"ד הוא המקום בו שורה ברכתם הגדולה של רבותינו נשיאינו להצלחה בגשמיות וברוחניות.

בהתוועדות יום ב' דחג השבועות הקדיש הרבי שיחות אחדות לאירוע ולתגובה עליו. בין הדברים אמר:

"כ"ק מו"ח אדמו"ר יסד בארץ ישראל כפר חסידי חב"ד. והרי "דברי צדיקים קיימים לעד", ומכ"ש מעשה צדיקים. ומאז יש להם לחסידי חב"ד כפר נחלה באה"ק ת"ו.

לא צריכים להתפעל משום נסיונות, גדולים או קטנים, ובפרט מהנסיון היותר אחרון. ישנם כאלה שרוצים לבאר זאת בעניין של 'בקרובי אקדש'. אבל באמת אין זה ביאור, וכמו שכתוב 'ידום אהרון'.

ודאי שאסור להרהר אחרי מדותיו של הקב"ה, אבל בענין שהי', הנה לעת עתה לא מצאתי ביאור בשכל על זה, ורק זאת – שבטוח שהי' כפליים לתושי': שיבינו גם בשכל האנושי שאורך ה' כי אנת ב"י – שה'אורך' יהי' על האנפת' גופא, משום שיראו בעיני בשר שזהו טוב הנראה והנגלה".

דברי הרבי הללו – שהמאורע

המכאיב יביא לפריחה ושגשוג גדולים ביותר לכפר-חב"ד, וכי זהו הכיוון שבו יש לפעול עכשיו, לחפש את הדרך שבאמצעותה תבוא ההתפתחות המבורכת הזאת – נתפשו בהפתעה.

כעבור דקות הכריז הרבי על הפתעה נוספת. הנוכחים באותה התוועדות מתארים זאת כאילו הוטלה בדבריו אלו פצצה באולם הגדול. הרבי בישר על השליחות הראשונה של קבוצת בחורים לארץ הקודש.

היה זה בתוך הדיבור על החובה המוטלת על כל אחד להשתתף בבניינו והתפתחותו של כפר-חב"ד:

"בהנוגע לפועל: מאחר שצריך להיות "כפלים לתושי", הנה גם אלה הנמצאים כאן בחו"ל ישתתפו בהחזקת כפר-חב"ד. ואלה שעד עתה גס"כן השתתפו – יגבירו השתתפותם מעתה ביתר שאת.

והשתתפות זו צריכה להיות לא רק בממונו, אלא גם בגופו ובנשמתו. ועל דרך שאמר פעם כ"ק מו"ח אדמו"ר בנוגע לבני הנמצאים ברוסיה, שעליידי החזקת התורה של היהודים הנמצאים במדינות החופש, עליידי זה יהי' חיזוק גם ליהודים הנמצאים ברוסיה.

ובמילא צריכים להשתתף גם בגופו ובנשמתו, שיוסיפו כאן בלימוד התורה, ובפרט בלימוד פנימיות התורה, ובקיום המצוות בהידור, שזה יהי' סיוע גם להם.

כי הרי "כל ישראל אחים ממש" הם, כמבואר בתניא, "ואב אחד לכולנו", ועאכו"כ שמאחדים כולנו יחד ע"י הלימוד והנהגה של תורת והנהגת משה שבדורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר.

צריכים לבאר כל ענין בפרטיות: כל אחד צריך להשתתף בהחזקת הכפר בממונו, בגופו ובנשמתו.

בנשמתו – שכל אחד יוסיף בלימוד תורת החסידות והנהגה בדרכי החסידות, שזה יתן נתינת כח גם להם. והעיקר הוא שהי' קירוב הלבבות, "כאיש אחד חברים".

בגופו – לפעול על עוד אחד שגם הוא כהנ"ל ישתתף בהחזקת הכפר, ובכדי לפעול על הזולת הרי זה – בגופו.

בממונו – כפשוטו, לחזק את כל המוסדות הקיימים מכבר, וגם לבניית מוסדות חדשים כפי דרישת השעה, עד שכפר-חב"ד יהי' המקום בארץ ישראל שממנו יומשכו המעיינות של הבעל-שם-

הרב אפרים וולף מקבל את פני השליח דוד שוחאט

הנורא לא בא הדבר לידי פועל, ורק אז הפך הדבר מרצוי להכרחי:

”בהמשך לשיחתנו בהיות כ’ כאן בענין התועלת הרבה הצפוי מביקור תלמידינו מכאן בארה”ק ת”ו, ונתחזק אצלי הרעיון בקשר עם המאורע ל”ע ול”ע בכפר-חב”ד אשר בקורם נעשה הכרחי כדי להביא התחזקות ועידוד ברוח אנ”ש שי’ בכפר וכללות אנ”ש שי”...“

למחרת חג השבועות נתלתה ב’770 מודעה מטעם הימזכירות, שבה נקראים הבחורים המעוניינים להשתתף בשליחות המיוחדת להירשם במזכירות. במודעה פורטו שני תנאים: שההורים מסכימים לנסיעה כזאת, ושיש לבחור דרכון מתאים ושאר הניירות המאפשרים את הנסיעה. מובן ופשוט שכל מי שחשב את עצמו למתאים, נרשם.

עברו כמה שבועות של ציפייה, וביום ראשון, א’ בתמוז בבוקר, נקראו תשעה בחורים להיכנס לחדרו של הרב חדקוב, ושם נתבשרו כי נבחרו להיות השלוחים. מטרת השליחות, כפי שהוגדרה על ידו, היתה – למסור לאנ”ש בארץ פרישת-

חשוב לציין כי באותם ימים, הקשר בין החסידים בארץ לבין אנ”ש בארה”ב כמעט ולא היה, בעיקר בשל התנאים באותם ימים. נסיעה לארה”ב היתה כרוכה בהוצאות כספיות עצומות, בנוסף לאישורים שלא ניתנו בנקל, כך שממש מתי מעט נסעו. ולפתע נשמעת הבשורה – הרבי שולח לארץ יותר ממנין שלוחים – צעירים, מטובי פירותיה של תומכי תמימים ד’שם... אנ”ש והתמימים בארץ קיבלו זאת בהתרגשות רבה ובשמחה גדולה ביותר.

ממכתב הרבי למר שז”ר (כ”ג תמוז תשט”ז) אנו למדים, כי הרעיון לשילוח קבוצה מבית-חיינו לביקור בארץ עלה ברצונו הק’ כבר קודם, אך עד המאורע

הנוכחים באותה התוועדות מתארים זאת כאילו הוטלה בדבריו אלו פצצה באולם הגדול. הרבי בישר על השליחות הראשונה של קבוצת בחורים לארץ הקודש.

טוב ושאר הרביים עד כ”ק מו”ח אדמו”ר – חוצה.

וע”י השתתפות החדורה באהבת ישראל, יהי “כפלים לתושי”.

ואז הוסיף הרבי ואמר: אחד מאופני ההשתתפות הוא, שיסעו עשרה – אחד עשר בחורים (יכולים להיות ביניהם גם אברכים) לארץ ישראל, שישהו בעיקר בכפר-חב”ד ובישיבה בלוד, וגם יבקרו במקומות הקדושים; ואחר כך בבואם חזרה, יביאו עמם לחוץ לארץ את אוריא דארץ ישראל...”

לקראת סיום ההתוועדות אמר הרבי, כי “כיון שהתוועדות חסידית קשורה במאמר חסידות, אומר עתה מאמר [נוסף], שזהו – אמירת שני מאמרים בהתוועדות אחת – שלא כהסדר הרגיל, ויהיה זה השתתפות מצידו לכפר-חב”ד...”

הידיעה בדבר הכוונה לשלוח קבוצת בחורים לארץ, הגיעה במהירות הבזק לכפר-חב”ד ולשאר חסידי חב”ד בארץ, וכולם החלו מייחלים ומצפים לבוא היום הגדול, בו יגיעו שלוחי הרבי לארץ הקודש.

בקשר עם החסידים בארץ לגבי ביקורכם בשאר הישיבות.

• עליכם להיות בקיאים בהלכות השייכות לארץ ישראל, כך שבכל מקום שיתעורר ספק, תדעו בביטחון כיצד לנהוג, כיאה לשלוחים מאמריקה...

• כיוון שאתם נוסעים בתור תלמידי חכמים, עליכם להקפיד שגם ענינים החיצוניים – כמו הלבושים – יהיו בהתאם ויכבדו את השליחות.

הרבי ציין כי שהותם בארה"ק תאריך פחות משלושים יום, כך שיוכלו לצאת חזרה ללא כל פקפוק הלכתי. הרבי ווידא שוב שהורי התמימים אישרו את הנסיעה, ובסיום היחידות נתן הרבי את ברכתו הק' שהנסיעה תהיה בהצלחה רבה. הרבי הוסיף ואמר שהנסיעה תפעל גדולות ונצורות על השלוחים עצמם, ואפשר אף יותר משתפעל על זולתם.

הרבי סיים באמרו כי שליחותם – וההכנות אליה – מתחילות ביום זה, ג' תמוז, "אתחלתא דגאולה" של הרבי הריי"צ, אולם עיקר ההכנה תהיה בהתוועדות י"ב תמוז. התוועדות זו – המשך הרבי – תתן לכם כוחות שכל אחד מכם יהיה בבחינת "מהלך".

בדרך לארץ תעצרו בחמש מדינות באירופה: אנגליה, בלגיה, צרפת, שווייץ ואיטליה – בכדי לעזור ולחזק את מקומות התורה במדינות אלו, ובפרט את קהילות ליובאוויטש אשר נמצאים שם.

• כשתהיו בכפר-חב"ד, תעשו את זמנכם הפנוי בלימוד בבית-הכנסת, שם תלמדו את השיעורים הקבועים שלכם בנגלה ובחסידות, וכך יתפרסם שזהו המקום בו אפשר להשיג אתכם. בשבתות תלמדו רק חסידות, כנהוג בארץ ישראל.

• ביחס לדיבור ברבים – אל תתחמקו ואל תתביישו. בכל מקום ומקום תשמיעו דברים בנגלה ודברים בחסידות. מן הנכון יהיה לסדר דובר עיקרי לנגלה ודובר עיקרי לחסידות.

• עיקר מושבכם יהיה בכפר-חב"ד, ומשם תצאו לשאר ישיבות חב"ד. תעמדו

שלום 'מכאן'. בנוסף הורה הרב חזקוני לשלוחים למנות מתוכם אחראים על כל נושא, בכדי שהכל יתנהל באופן מסודר.

מפי השמועה למדנו כי הרבי ציין שהשלוחים נבחרו בהיותו ביאווה'.

בהמשך נודע כי השלוחים יזכו ליחידות מיוחדת, כקבוצה. וכך, ביום שני בערב, אור לג' תמוז, זכו השלוחים להיכנס ליחידות אצל הרבי, ולקבל ממנו את השליחות לנסיעה. במעמד זה התווה להם הרבי את מהלך הנסיעה בהוראות מפורטות, עד לפרטי-פרטים:

• בדרך לארץ תעצרו בחמש מדינות באירופה – אנגליה, בלגיה, צרפת, שווייץ ואיטליה – בכדי לעזור ולחזק את מקומות התורה במדינות אלו, ובפרט את קהילות ליובאוויטש אשר נמצאים שם.

• מהיום ועד חזרתכם מהשליחות, עליכם לקיים בקביעות סדר חסידות לפני התפילה וסדר נגלה לאחריה. בכל יום ימסור אחד מכם שיעור והשאר יקשיבו וישתתפו בנושא הנלמד. הנושאים הנלמדים יכולים להיות שונים, ובלבד שיארגנו זאת מראש. כל יום ילמד בפני כולם משהו אחר, כך שכל אחד ואחד ילמד בפני כולם כמה פעמים.

Kahal Chassidim Get Visitors From New York

Nine young bearded students, aged 20 to 24, from the Lubavitch Yeshivah in New York, visited Manchester last week-end as part of their tour of Europe.

They visited the Kahal Chassidim Synagogue on Waterloo Road and a reception was held for them last Sunday afternoon.

Most of the students have rabbinical diplomas and besides singing songs gave details of the Lubavitch organisation.

The Yeshivah in New York was founded in 1940 by the Lubavitcher Rabbi and since then has spread throughout the world, extending to Paris, Morocco, Canada, Australia, etc.

The present tour will last for six weeks.

After staying in London for two days they left for Manchester on Saturday

midnight, leaving again on Sunday night for Gateshead, from where they went on to Paris, via London.

First that the Kahal Chassidim knew of the visit to Manchester was when a telegram arrived from New York on the previous Sunday.

Included in the work which these students do in America is teaching in non-Jewish schools where there are Jewish children.

They travel great distances just to teach at such schools, which allow one hour per week for religious instruction.

Mr. Z. Jaffe presided at the Kahal Chassidim Synagogue reception and a vote of thanks was given to the students by the warden, Mr. P. Mann.

מודעה בעיתון ע"ד הקבלת פנים שנערכה לשלוחים בבית כ"ק קהל חסידים במנצ'סטר

הגיעו בכדי להשתתף בהתוועדות. ר' יהודה קרינסקי ור' דוד שוחט נשאו דברים, כפי שעשו גם שאר השלוחים.

תענוג גדול היה לראות את המחזה, ולשמוע את הפנינים הרבים שהם חוזרים משיחותיו של הרבי שליט"א. ההתוועדות נמשכה עד מנחה. ניגנו הרבה ניגונים ורקדנו כולם יחד.

לאחר השבת התפצלו השלוחים למספר קבוצות בכדי שיוכלו לבקר בערים נוספות באנגליה. הקבוצה הקטנה ביותר נסעה למנצ'סטר, סנדרלנד, וגייטסהד, כשבכל מקום הם עושים את זמנם בישיבות המקומיות.

בשלוש תובלון

בהמשך להוראת הרבי לבקר בחמשת המדינות הנזכרות, השלוחים יצאו ליעד הבא.

בתחילה נסעו לבלגיה, ביקרו את החסידים ואת הקהילות היהודיות בבריסל ובאנטוורפן. המשיכו לצרפת, ושוב התפצלו למספר קבוצות. הר' ש"ב בוטמן היה היחיד מביניהם שדיבר מעט צרפתית, ואכן הוא היה הדובר

עם המראתם לשליחותם, שלחה המזכירות מברק לאנ"ש שבאנגליה:

"השלוחים המריאו במטוס שיצא ביום רביעי ח"י תמוז בשש אחה"צ בטיסת אל-על מספר 204. הם ינחתו מחר בלונדון בשלש אחה"צ. השלוחים יישארו באנגליה עד ליום שלישי הבא, ויבקר בלונדון ובמנצ'סטר. בודאי תעשו את כל הנצרך בכדי לעזור לשלוחים לבצע את שליחותם בדרך הטובה ביותר."

התרגשותם של החסידים באנגליה לרגל בואם של השלוחים ניכרת היטב במכתבו של הר' מאיר גורקוב (מלונדון), בו הוא מתאר את ביקורם של השלוחים:

לקראת עזיבתם את איטליה, נתעכבו השלוחים בדרכם לשדה התעופה, והגיעו אל המטוס דקות אחדות לפני ההמראה המתוכננת. למרות האיחור המשמעותי, השהתה חברת התעופה את המטוס עד בואה של הקבוצה הגדולה, כיאה וכיאות לשלוחי הנשיא.

"כל אנ"ש נסעו לשדה התעופה בכדי לקבל את האורחים החשובים. בשעה שש וחצי קיבלנו את פניהם של השלוחים באהבה וחביבה. מיד לאחר הגעתם חזר הת' שד"ב שם טוב מאמר שזה עתה זכו לשמוע מהרבי... קבלת פנים מכובדת התקיימה למחרת, כאשר הת' ר' שמואל פוגלמן ור' יהודה קרינסקי דברו בפני הקהל.

ארגנו את זה בצורה כזו שידברו בארבעה בתי כנסיות באיזור. דרשותיהם נתקבלו בהצלחה גדולה, ופעלו השפעה עצומה על השומעים. אלו שנוכחו בדרשתם לא יכלו לפסוק מלשבח אותם.

אחה"צ לאחר סעודת שבת, התקיימה התוועדות בבית כנסת חב"ד. אברכים רבים לצד בחורי ישיבה מכל החוגים

בהתוועדות זו, שהתקיימה ביום חמישי י"ב תמוז, הקדיש הרבי שיחות ארוכות לענין השליחות, ובין השאר אמר כי לאמיתו של דבר "המשלח עצמו נוסע, אלא שהדבר נעשה באמצעות פלוני בן פלוני", וכי הם נוסעים בשליחות כל הקהל. מאחר והקהל מונה כמה וכמה עשירות מישראל, העוסקים בתורה ומצוותיה - הרי נוטלים השלוחים עמהם את האור יחד עם המאור, ובכך יוכלו לא רק לדחות את החושך, אלא להפכו עצמו לאור. לאחר מכן הורה הרבי לשלוחים לומר 'לחיים', וביקש שכל הקהל ילווה אותם בניגון "כי בשמחה תצאו".

בהתוועדות הבאה, שהתקיימה בשבת י"ד תמוז, הזכיר הרבי שוב את השליחות לארץ בקשר עם הפצת המעיינות שם. מעניין כי לפני כן הקדים הרבי והאריך בעובדה שעיקר מקומם של רבותינו נשיאינו היה מחוץ לארץ דוקא, ומשם השפיעו אל יושבי הארץ. לקראת סוף ההתוועדות לימד הרבי את הניגון "אסדר לסעודתא", בהקדמת המעשה והמופת הידוע. ניגון זה ליווה את השלוחים בכל אורך מסעם ונודע להמנון הביקור המיוחד, לאורך ימים.

כאמור, תשעה שלוחים נבחרו מהישיבה 770, אך בפועל מנתה הקבוצה שנים עשר. הרב זוסיא פוזנר הצטרף לשליחות מהישיבה במונטריאל, והרב שרגא הרצוג מאוסטרליה, והרב שלום איידלמן מברינאו.

בשמחה תצאו

ביום רביעי ח"י בתמוז, נכנסו השלוחים ליחידות אל הרבי וקיבלו את ברכתו לשליחות. במעמד זה גם העניק הרבי לכל אחד מהם סידור "תהלת השם", ותניא במהדורת כ"ס (לרב שמואל פוגלמן נתן הרבי תניא נוסף, לתתו למשפיע הרה"ח ר' ניסן מנזוב בצרפת). אחר הצהריים של אותו יום יצאה הקבוצה בדרכה לאנגליה.

בדרכם לשדה התעופה ליוו אותם הרב חדקוב, הר' ניסן מינדל ומספר חסידים נוספים. תחושת הרוממות וההתרגשות שמילאה את האוויר, לא ניתנת לתיאור.

כל רגע ורגע ממשך זמן הטיסה נוצל כראוי, כאשר הם גם לומדים בהתרגשות מספרי התניא החדשים, אותם קיבלו זה עתה מידי הקודש.

לא עברו רגעים אחדים ושנים עשר השלוחים הונפו אל על וקהל ההמונים יצא בריקוד סוער שסחף אליו את הכל - גם סתם צופים ואפילו את עובדי נמל התעופה. פה ושם נשלפו בקבוקי "משקה", וברכות "לחיים" נשמעו מכל עבר.

וקהל ההמונים יצא בריקוד סוער שסחף אליו את הכל - גם סתם צופים ואפילו את עובדי נמל התעופה. פה ושם נשלפו בקבוקי "משקה", וברכות "לחיים" נשמעו מכל עבר.

בעיצומה של השמחה עלה אחד השלוחים, הרב יוסף רוזנפלד, מסר פרישת שלום מהרבי והסביר את מטרת השליחות ואת תוכניתה. הרב ליב זלמנוב, ממלוויהם של השלוחים, תירגם בו במקום את הדברים מאידיש לעברית, כדי שגם התלמידים הרבים יבינו את הנאמר.

וכך, מתוך שירה, ריקודים ושמחה עצומה, יצאה השיירה הגדולה שבראשה השלוחים ונסעה לעבר כפר-חב"ד.

בואכם לשלום

כדי להבין את משמעותו של ביקור השלוחים, יש להיכנס מעט לתוך האווירה החסידית ששררה באותם ימים בארץ. היה זה כששנים לאחר שקיבל הרבי את הנשיאות. רוב רובם של אנשי והתמימים טרם זכו לראות את פניו קדשו. ריחוק המקום ותנאי-התקשורת המוגבלים הביאו לכך שבארץ פשוט לא ידעו מה קורה ב770.

אנשי והתמימים בארץ לא ידעו על העושר העצום הטמון בשיחותיו של הרבי, עותקים מהשיחות בקושי הגיעו. מושג פשוט כמו חזרת שיחותיו של הרבי - לא היה קיים. זאת למרות שבד' אמותיו של הרבי היה זה כבר למוסד מבוסס, שם היו יוצאים בחורים ואברכים לבתי הכנסת לחזור משיחות הקודש של הרבי כל שבת, אך בארץ לא ידעו זאת.

המרחק הגשמי גרם לפער בין רוח

- באים מכל קצוי הארץ. אוטובוסים יוצאים, אוטובוסים נכנסים, מכפר-חב"ד, מירושלים, תל אביב, לוד. באים מחיפה, בני ברק, פתח תקוה, ראשון לציון ועוד ועוד. רחבת השדה המתה קהל נרגש, שעמדו מחכים ומצפים לבואם של שלוחי הרבי. מי שיכול היה, עלה למרפסת המשקיפה על פני השדה.

נציגות של שלושה חסידים, שכללה את הגה"ח הרב שאול דב זיסלין, הר"ר פנחס אלטהוויז והר"ר חנוך גליצנשטיין (שלווה את השלוחים לאורך הביקור), הורשתה להיכנס לשטח הנמל כדי לקדם אישית את פני השלוחים. הופעתו של הרב זיסלין הישש לקבלת-הפנים ביטאה את הדרת-הכבוד שרחשו כלפיהם כל חסידי חב"ד.

עיני כולם נשואות למטוס שזה עתה נעצר על מקומו, כעבור זמן מה מתחילים הנוסעים לצאת. והנה הם האורחים היקרים, מראה פניהם מעיד במ כי משבט התמימים הם, זרע ברך ה', ותרועת 'ברוכים הבאים' מתפרצת באחת מפי כל הקהל הגדול. ניגוני דביקות חב"דיים נשמעו מכל עבר. הכל נדחקים אל שערי אולם ההמתנה, דרך שם ייצאו השלוחים אחרי בדיקת המכס. הצפיפות נוראה, אולם הסדרנים עומדים על משמרתם והקהל נכנע לפקודתם.

בהגיעם לאולם נמל-התעופה, הוזמנו השלוחים לפוש מהנסיעה בחדר האורחים החשובים, ושם הסבו לקבלת-פנים ראשונית עם הרב זיסלין, הרב אלטהוויז והרב גליצנשטיין. גם עובדי הנמל התייחסו כלפיהם באופן מיוחד וכיבדו אותם בתור שלוחי הרבי. ובעוד הם יושבים כך ומתכוננים לבידוק המכס, נתברשו כי בזה הרגע ממש הגיע לנמל התעופה מברק מהרבי, ובו נאמר:

"שלוחי חב"ד-ליבאוויטש

בואכם לארץ הקדושה לשלום ובקורכם בה להצלחה מופלגה במילוי שליחותכם שנקודתה הפנימית הפצת המעיינות חוצה. לאלתר לגאולה בפרישת שלום כל אנשי".

המברק תרם כמוכן לרוממות-הרוח של השלוחים וחזק את כוחותיהם, וכך הם יצאו אל הקהל הרחב. כהרף עין נהפך ההמון העצום לים גועש, הכל נדחקו ללחוץ את ידיהם של השלוחים ולברך את בואם. לא עברו רגעים אחדים ושנים עשר השלוחים הונפו אל-על

העיקרי בכל משך הביקור בצרפת. כמה מהשלוחים נסעו לבקר את הישיבה בברינאוה, שם הכינו לכבודם קבלת פנים מיוחדת.

מצרפת המשיכו השלוחים את נסיעתם לשווייץ, ומשווייץ המשיכו לאיטליה.

שבועיים עשו השלוחים באירופה, כשבכל מדינה ומדינה נערכה לכבודם קבלת פנים מפוארת, בהשתתפות אנשי והציבור הרחב. הופעתם של השלוחים הצעירים, שצורת תמימים מופגנת להם, עשתה רושם גדול על הכל, הן על אנשי והן על הציבור כולו. שליחות זו היתה דרישת שלום חיה מהרבי.

כהוראת הרבי, דאגו השלוחים להיפגש עם מנהיגי קהילות ורבנים בכל מקום אליו הגיעו, כשהם מותירים רושם עמוק ובסיס נאמן להמשך הקשר עם ליובאוויטש ונשיאה.

הר' יהודה קרינסקי נתמנה כמזכיר הקבוצה, וכתב עלי יומן את כל הקורות אותם לפרטי פרטים, כבקשת הרבי. במכתב מבי' אב שנשלח מציריך, שווייץ, הוא הסביר מדוע איחרו בשליחת דו"חות עד אז:

"התנצלותי הכנה על העדר העדכונים. הכתיבה אורכת זמן רב, והזמן מוגבל הוא למאוד. ובמיוחד בשבועיים האחרונים. כמעט בכל יום אנו נוסעים לעיר אחרת ובכל מקום אנו מבקרים במקומות התורה ואצל הרבנים..."

לקראת עזיבתם את איטליה, נתעכבו השלוחים בדרום-התעופה, והגיעו אל המטוס דקות אחדות לפני ההמראה המתוכננת. למרות האיחור המשמעותי, השהתה חברת התעופה את המטוס עד בואה של הקבוצה הגדולה, כיאה וכיאות לשלוחי הנשיא.

שלום עליכם

סוף סוף, לאחר שבועיים שעשו באירופה, נחתו השלוחים בשדה התעופה לוד ביום שישי, ה' מנחם אב, ערב שבת חזון, בשעה שבע בבוקר. בואם של השלוחים נתקבל בהתרגשות עצומה אצל חסידי חב"ד בארץ ישראל. תלמידי כל מוסדות וישיבות חב"ד באה"ק, אנשי ואוהדי חב"ד, אנשים ונשים, זקנים וטף

השלוחים בקצמפ בכפר־חב"ד, והתוועדו עם החניכים. אח"כ פנו אל בית־הספר למלאכה, וניגשו אל המקום בו נרצחו חמשת הנערים והמדריך הי"ד. השלוחים נשארו במקום שעות רבות, כשהם מתאמצים ומרוממים את רוחם של התלמידים והמורים.

בשני הימים הבאים, נפגשו השלוחים עם הועד הרוחני של כפר־חב"ד, הנהלת צעירי חב"ד, והנהלת נשי ובנות חב"ד.

ביום רביעי י' אב, התקיים בכפר־חב"ד כינוס גדול לנשים ובנות. הרי' דוד שוחט נשא בפניהם דברים, ואחר כך דברו גם רבו של כפר־חב"ד, הרב שניאור זלמן גרליק, ור' אבא לויין.

כפר־חב"ד היה ישוב חקלאי, וסביבו

חסידיים זקנים וצעירים, בעלי מלאכה ואברכים היושבים באוהלה של תורה – כולם נקבצו מכל קצות הארץ ובאו לעשות את השבת במחיצת השלוחים.

הרי' אברהם מייזליש, שסייע אז לשלוחים, תאר את השבת ההיא:

השלוחים הללו היו לגבינו תופעה בלתי מוכרת, ראינו לפנינו בחורים צעירים מלאי להט, חיות חסידית, חדורי יראת כבוד לכל מילה של הרבי. ההתקשרות העצומה שלהם לרבי והביטול העמוק שהתבטא בכל אורחותיהם כלפי הרבי – היו לגבינו דבר חדש לחלוטין. לא היינו רגילים לתופעה כזאת, לדמות כזאת של תמימים. התחושה הזאת הקיפה את כולנו, מהבחורים הצעירים ועד זקני החסידים. כולם ישבו בצימאון גדול, לשמוע עוד מילה ועוד מילה. הם חזרו שיחות, מאמרים, סיפרו על הרבי ועל פעולות חב"ד. אנו ממש בלענו בצימאון כל מילה שלהם.

כך עברה השבת בהתוועדות רצופה שנמשכה – בהפסקת התפילות – עד לאשמורת הבוקר של יום ראשון... שבת זו מכונה עד היום "שבת הגדול" בפי אלו שהיו אז בכפר...

השבוע הראשון

למחרת, יום ראשון ז' אב, ביקרו

ההתבטלות וההתקשרות לרבי שאפפה את בית־חיינו, לבין האווירה ששררה באותם ימים בארץ. היו חסידים, והיתה החסידות, רק חסר היה הלהט המיוחד של התקשרות לרבי ולהוראותיו הקדושות, חסר הניצוץ שיבעיר את המטען החב"די של בני הארץ.

ובואם של השלוחים בשנת תשט"ז, היה הניצוץ הזה. בבת אחת הזרימו י"ב תמימים צעירים אלה סם חיים בליבות האנשים, וכמו השיבו איתם כנפיהם את אותה הרוח השביעית. מבחינה זו לא היה ביקור השלוחים רק אות חיזוק והזדהות, אלא מקורו של מפנה ומהפך בגישתה של חב"ד בארץ.

ברכנו לשלום

ביקור השלוחים תוכנן כהוראת הרבי, כך שהם יהיו שבוע בכפר־חב"ד, שבוע בירושלים ושבוע בלוד. השלוחים נצטוו להירשם בישיבה בכל מקום וללמוד בה, כשמתוך הישיבה הם יוצאים לביקוריהם השונים.

השבת הראשונה בה שהו השלוחים בכפר־חב"ד, לא תישכח לעולם ממשתתפיה. אמנם היתה זו שבת חזון, אבל האווירה בכפר היתה כבשמחת־תורה. שבת כזאת לא ראה הכפר מאז יום הקמתו. מי לא בא לאותה שבת!

קבלת הפנים בשדה התעופה, יום שישי ה' מנחם־אב תשט"ז

השלוחים נואמים בבית ספר

לנוכחים פרישת שלום מיהדות אמריקה והר' פייוול רימלר ביאר ענין בחסידות.

ההשפעה העצומה על הנוכחים ניכרה במוחש, והכינוס הפך חיש מהרה להתוועדות, אותה הובילו הר' יוסף רוזנפלד והר' יהודה קרנסקי.

השבוע השלישי

השלוחים חרשו בימי שהייתם את כל הארץ, לאורכה ולרחבה. הם קיימו אין ספור פגישות, הופעות, התוועדויות, ישיבות, כסדר יומם מתחיל השכם בבוקר ומסתיים בעומק הלילה. הם ביקרו אצל גדולי התורה והחסידות שקיבלו את פניהם בסבר פנים יפות וביקשום למסור בשמם פרישת שלום לרבי. הם ישבו בישיבות מיוחדות של הנהלות המוסדות ובכמה מקומות אף הביאו לקבלתן של החלטות משמעותיות ומיננויים שונים.

בכל הערים החשובות נערכו קבלות פנים לכבודם של השלוחים. בדרך כלל התקיימה קבלת הפנים בבית הכנסת הגדול, והמוני בני אדם, חסידי חב"ד ואחרים, באו לאירוע. הופעתם של

מיוחדות לדוברי עברית. השלוחים אף דיברו לפני קהל אנשי ונשי ובנות חב"ד בלוד.

בימים הבאים, ביקרו השלוחים בערים וכפרים רבים במרכז הארץ, כשהם מביאים עמם פרישת שלום מהרבי, וממריצים את שומעיהם להתחזק בלימוד התורה וקיום מצוותיה.

ביום שני ט"ו אב, ביקרו השלוחים בכמה מהמקומות הקדושים – מירון, צפת וטבריה, כהוראת הרבי. הר' אברהם קארף חזר מאמר על ציונו של רשב"י, וכן כשביקרו במערות האידרא קדישא.

ביום חמישי באותו שבוע, ח"י אב, קיימה רבנות פתחתקוה קבלת-פנים מרשימה בבית כנסת הגדול בפתח תקוה. בית הכנסת היה מלא מקיר לקיר, והקהל הגדול שהתאסף הביע את הכבוד אותו הם רוחשים לשלוחים ולמשלחם. רבני ונכבדי-המקום נשאו דברים, וכמובן כך גם השלוחים. ראשון דיבר הר' אברהם קארף, שנשא פלפול בגמרא, הר' שלום דובער שטייטב מסר

מרחבי-שדות ועובדי אדמה. השלוחים עשו כמעט יום שלם בביקורים אצל כל אחד מהחלקאים, כשהם שומעים על החסר ומתעניינים כיצד ניתן לסייע ולהקל עליהם. אח"כ נפגשו השלוחים עם הועד המפקח על עניני כפר-חב"ד, ולאחר פגישה זו התקיימה אסיפה בה השתתפו כל תושבי כפר-חב"ד. ובישוב חסידי, כאשר תמה אסיפה מתחילה התוועדות... התוועדות שנמשכה עד שעות הבוקר המוקדמות, כשתושבי כפר-חב"ד משתתפים בה בהמוניהם.

השבוע השני

ביום שישי י"ב אב נסעו השלוחים ללוד, שם שהו במשך השבוע השני לביקורם, כהוראת הרבי. בחורים מכל רחבי הארץ הגיעו לשהות באותה שבת (פרשת ואתחנן) בישיבה בלוד, להסתופף בצל שלוחי הרבי, ולקבל מהם רוח חיים.

בכל משך השבת השלוחים לימדו שיחות ומאמרים, והתוועדו עם הקהל הצמא. השלוחים הר' דוד שוחט והר' יוסף רוזנפלד קיימו התוועדויות

**גם כלי התקשורת -
הכתובה והמשודרת
- גילו התעניינות רבה
בשלוחים הללו. הם
התראיינו בתוכניות רדיו
מיוחדות ובעיתונות.
כן השתתפו בשידורי
"קול ציון לגולה" ושידורו
בשפות שונות. בשידור
מיוחד במסגרת השידורים
לרוסיה הרחיבו מאד
בדיבור על הרבי הריי"צ
והרבי. הדים שהגיעו
מאוחר יותר לימדו, שהיו
מאנ"ש ברוסיה ששמעו
את הדברים, והם הותירו
עליהם רושם אדיר.**

השלוחים עשתה קידוש שם שמים ושם חב"ד. באותם ימים היו מי שהלעיזו על רמת הלימוד בישיבות חב"ד, והנה מופיעים בחורים צעירים, שופעים בקיאות וחרירות בנגלה ובחסידות וכל דמותם אומרת תורה ויראת שמים. הם שינו בבת אחת את תדמית התמימים החב"דיים בעיני רבים בציבור.

על הכבוד הגדול שרחשו הכל לשלוחי הרבי תעיד גם עובדה זו: ביקורם אצל הרבי הראשי הרב הרצוג נמשך כשעתיים, ולסימוה כבר נטו צללי ערב. כיון שהיו יותר ממנין נאספים, הוצע שיתפללו תפילת מנחה במקום, וכך היה. והורה הרב הרצוג, "נמצאים כאן שלוחי הרבי, בשלם לא יאמרו כעת תחנון..."

גם כלי התקשורת - הכתובה והמשודרת - גילו התעניינות רבה בשלוחים הללו. הם התראיינו בתוכניות רדיו מיוחדות ובעיתונות. כן השתתפו בשידורי "קול ציון לגולה" ושידורו בשפות שונות. בשידור מיוחד במסגרת השידורים לרוסיה הרחיבו מאד בדיבור על הרבי הריי"צ והרבי. הדים שהגיעו מאוחר יותר לימדו, שהיו מאנ"ש ברוסיה ששמעו את הדברים, והם הותירו עליהם רושם אדיר.

אחת החוויות הבולטות בזכרונם של השלוחים, היא השבת בירושלים. היה מי שהזהירם מלכתחילה, שאנשי ירושלים הם טיפוסים מיוחדים במינם ויש לדעת כיצד לנהוג עמם. כך הזהירו אותם למשל, שלא להתוועד אחרי שעה אחת בצהריים, משום שאנשי ירושלים לא יישארו להתוועדות שתאחר את סעודת השבת שלהם. עד כדי כך, שייעצו להם להקדים לשם כך את תפילת שחרית...

בפועל התקיימה תפילת שחרית בזמנה, ואחריה התוועדות חמה ולבבית, שנמשכה כמעט עד שעת תפילת המנחה. אל ההתוועדות נדחקו מאות מחסידי חב"ד ומאנשי היישוב הישן ותושבי העיר. להפתעת הכל אמרו כל המשתתפים 'לחיים' בהרחבה והאזינו בצימאון עצום לדברי השלוחים, כשמחוגי השעון המתקדמים אינם מעניינים איש.

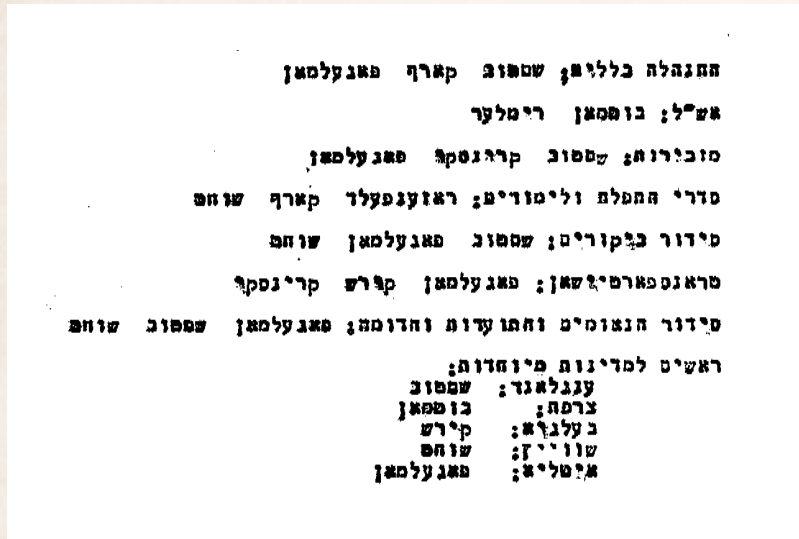
ההתפעלות מהשלוחים היתה כה גדולה, עד שבסיום ההתוועדות הצטרפו רבים מהמתוועדים אל השלוחים והלכו אחריהם למלון שבו התאכסנו. הם ישבו עמם בעת שהשלוחים אכלו את סעודת השבת וביקשו לשמוע עוד ועוד על הרבי ועל שיחותיו ומאמריו הקדושים.

במרכז ה"שליחות" לארץ הקודש עמד הכנס הגדול של כל תלמידי חב"ד בארץ, שנקהלו ובאו לכפר-חב"ד

כשראשי-הישיבות והמשפיעים בראשם. בכנס רב-רושם זה, בו נקבצו יותר מאלף (!) צעירים ותלמידי התמימים, השמיעו השלוחים דברים חמים, בפרט על תפקיד בני הישיבות בדורנו כפי המתחייב מהוראות הרבי נשיא הדור. עוד נשאו דברים רבו של כפר-חב"ד, הגה"ח הרב ר' שניאור זלמן גרליק, הרה"ג ר' משה אריה ליב שפירא, הגה"ח ר' שמריהו ששונקין, הגה"ח ר' אליעזר קרסיק והרה"ח ר' דוד חנונין.

ביקור אחד השאיר על השלוחים רושם כבד, היה זה הביקור בשתי מעברות עולים, בשררות ובאופקים. חמישה מהשלוחים נסעו לבקר שם בלויית הרב ישראל ליבוב, שהיה כבר יו"ר צעירי אגודת חב"ד ובמקביל היה פעיל ב"פעילים", והדברים שראו ושמעו לא היו משמחים במיוחד. הם ראו לנגד עיניהם כיצד מתנהלת העברת העולים על דתם, הם נפגשו עם הרבנים ושמעו את אנחותיהם וכאבם על המצב ועל הרדיפות שרודפים אותם, באופקים אפילו לא היתה מקווה כשרה. השלוחים דיברו על כך עם הרב המקומי, אך כל שהיה לו לעשות הוא רק להתאנח על המצב.

להוציא ביקור מכאיב זה, היתה התרשמותם של השלוחים מארץ ישראל טובה ביותר. בפגישתם עם נשיא-המדינה שז"ר, שאלם כיצד התרשמו מהארץ. הם השיבו, כי הישיבות ומוסדות התורה שפורחים בארץ עשו עליהם רושם גדול,

רשימת השלוחים לאה"ק כפי שנמסר ע"י הרב חדקוב

אך הביקור במעברות דכדך את רוחם. שז"ר לא השיב על כך וניכר היה, שגם לו לא נעים היה לשמוע זאת.

צאתכם לשלום

ביקור השלוחים בא לסיימו ביום רביעי, ב' דראש-חודש אלול. הוראת הרבי היתה שישהו בארץ פחות משלושים יום, וכך כמובן נהגו.

באותו יום רביעי, קרוב לשעה אחת-עשרה בבוקר עזבו השלוחים את כפר-חב"ד, כששני אוטובוסים עמוסים בתושבי הכפר מלווים אותם. בשדה התעופה כבר המתינו מאות אנשים ממקומות אחרים שבאו ללוות את השלוחים. כולם היו נרגשים ולא גרעו עיניהם לרגע מהשלוחים שעמדו להיפרד מאיתם.

וכך תוארה הפרידה בביטאון-חב"ד באותם ימים:

הנה בא יום הפרידה – ביום הרביעי א' אלול – ושוב נהרו אוטובוסים מכל קצוי אה"ק ת"ו לשדה התעופה בלוד, שוב שוקק הככר מרוב אדם, כולם מתרוצצים, כל אחד ואחד רוצה לאחל לנוסעים ברכת צאתכם ובואכם לשלום. פקידי המכס דוחקים את השעה, מבקשים להפרד ולתת לשלוחים להכנס אל חדר המכס, אבל אין שומע להם. ההמולה גדלה מרגע לרגע כל אחד ואחד מרגיש שעדיין יש לו דבר מה לומר, דבר מה להגיד, לשלוחים אשר כעבור רק יממה אחת יזכו להראות לפני הרבי, אבל גברה פקודת הממונים, והשלוחים נעלמים אחד אחד בחדר המכס.

הקהל הגדול זורם תיכף אל המרפסות – משם אפשר יהיה לראות אותם כשיצאו אל האוירון. מצב הרוח מרומם, אבל כעין תוגה חרישית מהולה בו, נשמעים ניגונים חב"דיים שונים והנה נראו השלוחים כשהם יוצאים מהמכס.

כזרם חשמלי עובר בין הקהל, מתלכדים בבת אחת מאות רבות של אנשים, צעירים וזקנים, יד ליד וכתף לכתף, ופורצים בריקוד סוער ומסעיר – השלוחים נפנים אל הקהל ואף הם רוקדים לעומתם, הניגונים והריקודים אינם פוסקים עד אשר נכנסים השלוחים אל האוירון וקריאות צאתכם ובואכם לשלום פולחות במשך זמן רב את האויר.

וחסל סדר הפרידה, אט אט מתפזר הקהל כאילו למרות רצונו והרגשה של מוצאי יום טוב אופפת את כולם, מתחילים ימות החול. כהרף וללא שוב עברו הימים הקודמים במחיצתם של השלוחים יחיו. תם חזות הכל ורק תקוה אחת ממלאה את לב כל אנ"ש והתמימים יחיו – עכשיו זכינו לראות את באי כוחו של הרבי, יתן השי"ת ובקרוב ממש נזכה לראות ולהראות לפני הרבי בצאתו בראש כולנו לקבל פני משיח צדקנו.

המלווים סברו שהמטוס כבר המריא ולכן עזבו את המקום. בפועל, התגלתה תקלה במטוס שדחתה את ההמראה בשלוש שעות. רק מספר בחורים והרב ליב זלמנוב נשארו בנמל התעופה ויחד עם התפללו השלוחים תפילת מנחה ובשעה ארבע אחז"צ המריאו לדרכם.

ביום חמישי בערב הגיעו השלוחים לבניו ירוק וראו שוב את הרבי. הם חשבו שייכנסו באותו ערב ליחידות, אולם הרב חדקוב מסר להם בשם הרבי, כי ילכו לבנוח, ולמחרת יזכו ליחידות המיוחלת.

וכך, ביום שישי, ערב שבת-קודש פרשת שופטים, נכנסה הקבוצה ליחידות. היחידות היתה קצרה. הרבי ברכם ב"שלום עליכם", שאל כיצד היתה הנסיעה, ואמר שבוודאי ימסרו דו"ח מפורט בכתב על השליחות. בסיום היחידות חילק הרבי לכל השלוחים העתק מהמאמר שנאמר בתקופה שבה היו בשליחות וברכם, שלימוד המאמר יפעל את העניינים שהיו צריכים להיעשות בשמיעת המאמר מפה אל פה "כאילו הייתם כאן".

לקראת ימי תשרי תשי"ז, שבועות ספורים מתום הביקור, כבר הגיעו לבית חיינו אורחים מאה"ק, שביאתם הוקלה רבות בזכות ביקור השלוחים. הרבי הזכיר זאת בהתוועדות ש"פ נצבים-וילך אותה שנה. "הסדר בקדושה הוא שכל ענין עושה פירות, וכדאי בגמ', "מאי פירות – מצוות". והתכלית בזה היא שיהיו פירות ופירי-פירות עד סוף העולם. ועד"ז בנוגע לענין שליחות השלוחים שנסעו לארץ-הקודש – שמלבד עצם הענין, היו בזה גם רווחים צדדיים, "פירות", ואחד מהפירות הוא שפעלו וזרזו בביאת אורחים מארץ-הקודש לכאן..."

דין וחשבון

יומן השלוחים מעת שהותם בארה"ק,
כפי שהוגש אל הרבי עם תום השליחות:

המקום הגשמי אינו מפסיק. הבטחנו להם למסור לכ"ק אד"ש את דרישתם.

ההתועדות ארכה כשתי שעות. דיברו: שד"ב בוטמאן, שד"ב שם-טוב, אברהם קארף, ושולם איידעלמאן. המדריך ר' מרדכי לעווין הסביר להם מעט את תוכן הדיבורים.

אחר תפלת מנחה נמשכה ההתועדות, אך התלמידים הצעירים הלכו, ונשארו רק התלמידים היותר גדולים. ההתועדות נמשכה עד שעה מאוחרת בלילה. דיברו: קארף, ראזענפעלד, ובוטמאן.

חלק מהנוסעים לכפר-חב"ד יצאו באמצע ההתועדות ונסעו לתל אביב

בעד תניא, שהוא יתן החצי אם הישיבה תתן החצי השני, והסכימו לזה.

בסוף ההתועדות עמד א' מהתלמידים ובשם כל התלמידים בקש למסור פ"ש לכ"ק אד"ש.

לקחו צילומים מההתועדות. סיום ההתועדות בשעה 4:00.

אחר סיום ההתועדות נצטלמנו ביחד עם תלמידי הישיבה בחצר.

א' התלמידים אמר בשם כולם אשר רוצים הם לעשות הקלטה מאחת משיחותיו של כ"ק אד"ש במיוחד עבורם, כי לא שמעו מעולם את קולו הק' ורוצים לשמוע איך שהוא מדבר אליהם, כי

יום ג' ט"ז מנ"א, לוד

ע"ה 2:30 התועדנו עם התלמידים הצעירים בלוד, בהבנין הגדול שהאמצע הפרדס. נאספו יותר ממאתים תלמידים עם המלמדים בחדר האוכל, שם נאמו לפניהם בעברית שד"ב בוטמן, שד"ב שם-טוב ואברהם קארף, אודות הזכות הגדול שזכו ללמוד בא' המוסדות שיסדם כ"ק אדמו"ר שליט"א.

הצענו להנהגת הישיבה שנחלק מתנות להתלמידים לזכרון, והם הציעו לחלק תניאים. אודות ההוצאות אמר ר' אברהם פאריז שהמחיר הוא לירה אחת

מודעת "ברוכים הבאים" שקידמה את פני ביקור השלוחים

יום ד' י"ז מנ"א, תשט"ז. לוד

בבקר נחלקנו לקבוצות בכדי שנוכל לבקר שלשה מבתי ספר של הרשת אהלי יי"צ ליובאוויטש, ואעפ"י שהיה באמצע ימי החופש שלהם, מ"מ נתקבצו בכל אחד מהמקומות הנ"ל מספר מסוים של תלמידים.

איידעלמאן, רימלער ופאזנער ביקרו הבי"ס שבכפר סבא, שם נאם פייוויל רימלער, בעברית, לפני ששים תלמידים ותלמידות אודות זכות הגדול שלומדים במוסדות של כ"ק אד"ש ונמצאים תחת השגחתו תמיד ואיך שדואג עבורם בגו"ר ומברכם בהצלחה בלימוד שיגדלו להיות ת"ח חסידים ויר"ש, ואחרי ששמעו בהקשבה מיוחדת כתבו מכתב מכ' לאד"ש וכולם חתמו עליו בשמחה רבה. אח"כ נשמעו קריאות של הילדים: למה לא בא הרבי? מתי יבוא הרבי? תגיד לרבי שיבוא, תגיד לרבי שיברך את הורינו ויברך את אחינו בצבא, והדומה, וממש מתגעגעים מאד לראות את פני כ"ק אדמו"ר שליט"א.

נשאר רושם עצום עליהם ועלינו. הרצוג ושוחט ביקרו את ביה"ס

א' התלמידים אמר בשם כולם אשר רוצים הם לעשות הקלטה מאחת משיחותיו של כ"ק אד"ש במיוחד עבורם, כי לא שמעו מעולם את קולו הק'. הבטחנו להם למסור לכ"ק אד"ש את דרישתם.

ההנהלה. יוסף רוזנפלד נאם אודות שמירת הזמן בדיוק, כי כנראה חסר הדבר מעט, וגם להיות בטלים להנהלת הישיבה, כי אותם העמיד אד"ש לנהל את כל עניני הישיבה וצריך להיות משמעת חזקה ביותר. וגם שלא לחשוב אודות ענינים של תכלית. וכל תלמיד יכתוב פתקא שמקבל על עצמו ב' הענינים. הענין נתקבל אצלם בכי טוב. נחלט שהנהלה תרשום מתי כל תלמיד בא להלימוד ומתי נעדר (כנהוג בארצוה"ב) והרשימה תושלח בכל חודש לכ"ק אד"ש.

להתועדות עם אנ"ש דשם, ושם הצטרפו אליהם אלו שנשארו בלוד ולא נסעו לכפר-חב"ד.

ההתועדות היתה בביהכנ"ס חב"ד ברחוב נחלת בנימין. זמן ההתועדות הוגבל לשעה שמינית, אבל השלוחים איחרו והגיעו בשעה חצי העשירית.

הנאספים כשמונים איש, נמשכה כשתי שעות.

בתחלה חזר שד"ב שס"טוב משיחת כ"ק אד"ש ט"ז תמוז (קצמפ), וגם חזר המאמר ד"ה מזמור לדוד. יהודה קרינסקי חזר חלק משיחת ש"ק י"ד תמוז, ואח"כ דיבר פאגעלמאן אודות עבודה עם הזולת.

בסוף החליטו לארגן צא"ח סניף ת"א ועל אתר בחרו בועד של ששה אנשים, וא' מהם ר' צבי מאלציק למזכיר.

כן, היתה מסיבה של אגודת נשי ובנות חב"ד בתל אביב. הנואמים: דוד שוחאט ושרגא הרצוג.

אח"ז חזרה ללוד.

השמטות: בלוד היתה אסיפה בהשתתפות התלמידים הגדולים וכל

בזרנוגה. הרצוג נאם לפני שלשים וחמשה תלמידים.

פוגלמאן ובוטמאן ביקרו בבי"ס ביפו (סחנא) ושם דבר בעברית שלו"ב בוטמאן לפני ארבעים תלמידים-ות. הרבה תלמידים כבר חזרו הביתה כי הנ"ל באו במאוחר, ונשארו כארבעים. תחלה שרו את הניגון 'דרכך'. יודעים הרבה אודות אד"ש. נראה אז מען ארבעט מיט זיי, וב"ה פועלים און מען טוט אויף [משקיעים עבודה ורואים תוצאות].

בוטמאן מסר פ"ש מאד"ש מה שפעל רושם עז ... הסביר להם את הזכות שלומדים בבי"ס ששייך לכ"ק אד"ש ואיך שצריכים לייקר את הזכות ושזה צריך לבוא הנהגה היום יומית ביר"ש ובמדות טובות. נשאר רושם אדיר.

בשעה החמישית התקיימה התוועדות בהישיבה אחי תמימים בתל אביב. לשם נסעו ראזענפעלד, קרינסקי ... בתחילה התוועדו עם התלמידים הקטנים. הנואמים: רוזנפלד, קרינסקי ... שלשת רבעי שעה.

אח"כ התוועדו ביחוד עם התלמידים הצעירים מתימן שלומדים שם, היו שם שמונה תלמידים, הנואמים היו הנ"ל. נמשך יותר משעה. באמצע באו:

איידעלמאן, רימלער ופוזנער, בדרך חזרתם מכפר סבא.

דוד שוחט ושרגא הרצוג הוכרחו לנסוע באמצע ההתוועדות ללוד ושם הצטרף עמהם שד"ב בוטמאן והלכו לאסיפת נשים תימניות. היו שם כמה נשים וכחמישים גברים, דוד שוחט אמר איזה מילים באידיש (כי היו שם גם איזה נשים אשכנזיות) ואחריו נאם שד"ב בוטמאן בעברית אודות ענין חינוך הכשר לבנים ובנות הצעירים-ות. דוד לעסעלבוים (יליד צרפת, גר בכפר-חב"ד) נאם בצרפתית אודות טהרת

אח"כ נשמעו קריאות של הילדים: למה לא בא הרבי? מתי יבוא הרבי? תגיד לרבי שיבוא, תגיד לרבי שיברך את הורינו ויברך את אחינו בצבא, והדומה, וממש מתגעגעים מאד לראות את פני כ"ק אדמו"ר שליט"א.

המשפחה ואודות אד"ש. גם ר' לייב ליפסקער נאם איזה מלים בעברית אודות טהרת המשפחה. נראה היה כי המסיבה השאירה על הנאספים-ות רושם חזק.

כשסיים פוגלמן ביקורו ביפו (סחנא) נסע יחד עם ר' לייב כהן לבקר בכפר תעוז, יישוב יהודים שבאו מאינדיא, שפעם קיבלו ספרים מהמל"ח. שם נאם פוגלמן באנגלית ור' לייב כהן בעברית, אודות שצריכים להתקשר יותר בליובאוויטש, ולשלוח את בניהם ובנותיהם למוסדות חב"ד.

בשעה ששית בערב נתקיימה אסיפה עם הנהלת ישיבת תורת בלוד, המשתתפים: רש"ח קסלמן, ר"א דריזין, ר"נ טרבניק, ר"מ קפלן, ר"א וואלף ור"ח גליצנשטיין. מהשלוחים השתתפו שד"ב שם-טוב ואברהם קארף. ההנהלה קראו את הנ"ל מפני כי רוצים למסור על ידם את מצב הישיבה לאד"ש וזה היה ג"כ סיבת האסיפה.

האסיפה נמשכה כמה שעות. גליצנשטיין רשם הפרטי-כל.

בלילה נתקיימה אסיפה בכפר-חב"ד, המשתתפים-ות: ר"ד בראוומאן, ר"ז סודקביץ, והנשים: צביה בראוומאן, סימה סודקביץ, סטערע לויין, גנסיא

ברוכים הבאים בנשם ה'

בשמחה רבה מעומק לב ונפש מקדמים אנו את פני **שנים עשר שרוחי נשיאנו כ"ק אדמו"ר שליט"א מלזינבאויטש** רהופעתם בשערי עיר מדינתנו ירושלים ת"ז — לשבות בה את הישיב' עמב תשמ"ז

יחד עם זה שמחים אנו להודיע לקהל אנ"ש והתמימים שי ולכל שוחרי דא"ח כי שרוחי נשיאנו שליט"א יתפללו בשב"ק בביהכ"נ המרכזי רחסידי חב"ד במאה שערים

ביו קבלת שבת לערבית ישמיעו דא"ח

אחרי תפלת שחרית יתועדו לזיושא רבנא ויסטרו דבר נשיאנו כ"ק אדמו"ר שליט"א

בסעודה שלישית יחזרו דא"ח

ביום שני כ"ב כמנ"א בשעה 5 אחה"צ ישמיעו **פלפולא דאורייתא** ואח"י התוועדות חסידים, נישבת תורת אמת

ישיבת תורת אמת ירושלים ת"ז

צטירי אגודת חב"ד ירושלים ת"ז

כולל חב"ד, ירושלים ת"ז

אגודת חסידים חב"ד ירושלים ת"ז

שניאור, שרה רסקין. מהשלוחים: דוד שוחט ושרגא הרצוג. הפרטיכל רשם אברהם מייזליש. אח"כ חזרו ללוד.

בביהמ"ד בלוד התוועדו הלילה שד"ב שם-טוב, שלום איידלמן, ודוד שוחט עד שעה מאוחרת.

השמטות: בכל אחד ואחד מהבתי ספר נוכחו גם המנהלים ואיזה מהמורים דשם, כדלהלן:

ביה"ס ביפו (סחנא): המנהל ר' אורי בן-שחר. המורים ר"ל כהן, ר' בנימין לויין וסגל.

ביה"ס בזרנוגה: המנהלת הרשת: ר' זוסיא וויליאמובסקי. המורים: ר' דוד לעסעלבוים ור' אברהם ליסון.

ביה"ס בכפר סבא: היה אחד מהמורים, אבל מכיון שהשלוחים איחרו מעט הלכו.

יום ר' י"ט מנ"א, לוד

בבקר נוסעים: פאגעלמאן, קרינסקי ובוטמאן יחד עם חנוך גליצנשטיין לתחנת השידור בתל אביב, כי הם אמרו כי רוצים לשדר איזה שידור משלוחי אד"ש בהפרוגרם של מלוח מלכה, שבכל מוצש"ק בשעה 9:30 עד 10:00.

השידור היה בצורת ראיון. המראיין היה שמואל אבידור (שמואל הכהן). קודם הראיון ואחרי שידרו ניגוני חב"ד שהוקלטו בכפר-חב"ד בזמנים שונים (כמו ביט"כ). הראיון נמשך 18 וחצי דקות. גליצנשטיין ישתדל להשיג הסרט ולשלחו לניו-יארק.

בו ביום הכריזו ברדיו כי במוצש"ק ישרדו שלוחי כ"ק אד"ש אודות שליחותם.

בשעה חצי השלישית נוסעים לירושלים עיה"ק ת"ו. מתאכסנים במלון 'ציון', לא רחוק ממרכז העיר.

גם על ש"ק זה באו הרבה אורחים.

בש"ק התפללנו בביהכנ"ס חב"ד במאה שערים. בין מנחה לקבלת שבת חזר אברהם קארף המאמר ד"ה כרעשכב כארי.

בש"ק בבקר קודם תפלת שחרית בשעה 8 חזר שד"ב שם-טוב המאמר ד"ה להבין למה ניתנה תורה, שבועות תש"ז.

אחרי התפלה, בשעה 11:30, התוועדות עד אחר שעה 4:00, שלאנשי ירושלים זהו מסירות נפש בפועל לאחר

התוועדות עד אחר שעה 4:00, שלאנשי ירושלים זהו מסירות נפש בפועל לאחר כ"ק את סעודתם, עד שמתחילה רצו לקדם זמן התפלה כדי שלא לאחר ח"ו את זמן אכילת סעודת שבת. ואמרו כולם שזהו ענין של גילוי אלקות היותר גדול וזה יכנס בההיסטוריא של ירושלים.

כ"ק את סעודתם, עד שמתחילה רצו לקדם זמן התפלה כדי שלא לאחר ח"ו את זמן אכילת סעודת שבת. קודם הש"ק אמר לנו הר"ז שי' סלונים שבכלל י"ש אינם שותים, וגם שלא נתוועד יותר משעה 1:00 ולפועל היה כנ"ל, וגם הרבה שתו הרבה י"ש ואמרו כולם שזהו ענין של גילוי אלקות היותר גדול וזה יכנס בההיסטוריא של ירושלים.

נכחו יותר ממאתים איש שעמדו צפופים על הספסלים והשולחנות שהיו בביהכנ"ס, עד שגם חוט של מחט לא היה יכול ליכנס ביניהם. כמוכן שהיו לא רק מאנ"ש אלא גם מנטורי קרתא וחסידים שונים זקנים ונערים וכו'.

תחלה דיבר הרב ססונקין אודות זה שחסידים אומרים שהרבי הוא משיח שזהו גמרא מפורשת של א' מהתל', אמר על רבו שהוא משיח ודבי מנחם אמרו שמנחם שמו. ודיבר בענין שבעקבתא דמשיחא חוצפה יסגי שהיינו שהזקנים מתביישים מהשלוחים שהם דוקא הממלאים את הענין של יפוצו כו', אבל גם אנחנו צריכים לקבל את השליחות, היינו שגם אנו צריכים לעבוד בזה וזה דוקא יהיה הכנה קרובה לביאת משיח צדקנו. ובזה יובן מה שאין אמעריקה נותנת נשק משום שצריך להיות הגאולה שלנו ע"י הענין של חסידות ואז לא נצרך לכל הענינים של כלי זיין.

אחרי דיברו: א. קארף שד"ב שם-טוב, שד"ב בוטמאן, י. ראזענפעלד, ש. פאגעלמאן, י. קרינסקי, ש. קירש, ותוכן הדיבורים היו אודות כ"ק אד"ש,

חסידות, אהבת ישראל, וכ"ז משיחות שונות.

דוד חנזין: אודות שצריך להיות הביטול לכ"ק אד"ש וכמו שניכר בהשלוחים ביטולם לכ"ק אד"ש, וכן ידידותם זע"ז.

יוסף ראזענפעלד: היום הוא יאצ"ט של אביו של כ"ק אד"ש, ואמר דבר בשמו - מה שסיפר פעם כ"ק אד"ש - בענין נעילת פאנטאפעל לאבל בש"ק מפני אבילות, וכמו"כ בענין שמחת ש"ק שבחודש מנ"א.

אחרי חזר שד"ב בוטמאן משיחת כ"ק אד"ש דש"ק פ' בלק י"ד תמוז (קול דודי). אברהם קארף הסביר איך שהשליחות הוא מצד כל יכול, כדי שיוכל להיות הענין של שלוחו של אדם כמותו.

שמואל פאגעלמאן דיבר אודות החילוק בין נח אברהם ומשה רבינו. משיחת אד"ש.

ראזענפעלד דיבר באריכות אודות דרך ליובאוויטש בענין אהבת ישראל, ופעל רושם חזק, ודבר בעתו מה טוב כי בשעת מעשה נכנסו כמה מנטורי קרתא וכיו"ב. שד"ב שם-טוב דיבר אודות שיחת כ"ק אד"ש במעלת הרבי שאינו כמו כל גדול מישראל שיש לו ענין מיוחד, אבל הרבי הנה מאבעיות דאביי ורבא עד תמיכת כספים ה"ז ענינו, והכל מהעצמות שלו. דיבר אודות זה באריכות.

קרינסקי: משיחות כ"ק אד"ש.

אברהם קארף: אצל החסידים אין צ"ל מהיכי תיתי אלא צ"ל יגיעה דוקא, וכמו שאמר כ"ק אד"ש אודות שליחותינו. והעיקר להביא את הדברים לידי פועל.

שד"ב בוטמאן דיבר עוד כמה ענינים, וכן חזר את שיחת כ"ק אד"ש מש"ק מברכין מנ"א אודות הענין של 'ויאמינו בה' ובמשה עבדו'.

יוסף ראזענפעלד: משיחת כ"ק אד"ש אודות השלשת ענינים שהיו בזכות משה אהרן ומרים, ואח"כ חזרו כולם בזכותו של משה, ובהנוגע לנו וכו'.

קירש: עניני חסידות.

בסוף התוועדות באו ג' תלמידים הלומדים בא' מהבתי ספר שלנו שהלכו רגלי כשעה ומחצה. שד"ב בוטמאן התוועד עמהם בעברית בחדר שני של ביהכנ"ס כשעה ומחצה ונתאספו שמה

קבלת הפנים בשדה התעופה, יום שישי ה' מנחם-אב תשט"ז

יום א' כ"א מנ"א. ירושלים עיה"ק ת"ו

כפי ההוראה שקבלנו, למדנו כל היום בישיבת תו"א, ושם יותר על ששים תלמידים כ"י. וגם מחר אי"ה נלך ללמוד שמה.

בשעה 8 בערב בקרנו יחד עם הרב סלונים והרב ששונקין שיחיו את הגערער. רצינו לבקר תחילה את הבעלזער, אבל א"א לבקרו עד יום ג' והגערער יעזוב את ירושלים ביום ב' ולכן ביקרנוהו תחלה.

שהינו אצלו כעשר דקות. לבוש משי, כובע סאמעט, אנפילאות שחורות. עמד כל הזמן, יצא לרגע וצוה לא' מהמשרתים שיביא יין ומיני מזונות. חתך בעצמו את המזונות וכן מזג את היין.

מסרנו לו פ"ש.

שאל אם זהו הפעם הראשונה שמבקרים אנו באה"ק ת"ו, וכשהשבנו כן אמר: אבל לא הפעם האחרון.

שאל מפני מה אין כ"ק אד"ש מבקר

למלון אר"י. מהם ששאלו ומהם שרצו לשמוע ממנו עוד איזה דברים ושיחות כ"ק אד"ש.

בסעודה השלישית חזר יהודה קרינסקי בביהכ"ס הנ"ל המאמר ד"ה אנכי ה"א, אחריו דיבר פייוול רימלער אודות הענין של אהבת-ישראל, מה שהשאר רושם גדול.

שד"ב ש"טוב חזר בביהכ"ס החבד"י בשכונת מזכרת משה את המאמר ד"ה מזמור לדוד (גן ישראל).

אנשי ביהכ"ס הרבו לבקש לבוא אצלם להתועד, ואף שקשה היה לנו מפני ריבוי העבודה מ"מ הסכמנו. התדברנו להתועד ביום ג' ערב כדי שיהיה זמן להכריז שיהיה התועדות ויהיה מספר יותר גדול של מתועדים.

במוצ"ש"ק שמענו את השידור שלנו ברדיו. השאלות של המראיין היו אודות כ"א מאתנו בעצמו, אודות מטרת השליחות והביקורים וכו'.

השידור עשה פרסום ורושם גדול.

עוד כשני מנינים. אחר תפלת המנחה לקחם להמלון 'ארץ-ישראל' (ששם סעדנו סעודת ש"ק) ואחר הסעודה התועד עמם עוה"פ כשעה לערך. תוכן הדיבורים היו אודות התקשרות לאד"ש ע"י הנהגה של תומ"צ ביר"ש ובמדות טובות. עם איזה נערים דיבר שילכו ללמוד במוסדות של ליובאוויטש. נשאר רושם חזק על התל'.

ההתועדות השאירה רושם בלתי משוער על הנוכחים. מען האט ממש אויפגעלעבט, ובפרט אנ"ש. אחר ההתועדות הלכו כמה אנשים עמנו

**בקרנו יחד עם הרב
סלונים והרב ששונקין
שיחיו את הגערער, ספרנו
לו שתוכן שליחותנו הוא
להפיץ המעיינות חוצה.
ואמר: דאס דארף מען דא
מעודד זיין און מעורר זיין.**

באה"ק ת"ו, ענינו שעפ"י פשוט הוא מפני ריבוי העבודה שא"א לו לעזוב אף לרגע.

בתוך הדברים אמרנו לו שעוד לא התפללנו תפלת ערבית, ואמר א טעימה מועטת מאכט ניט אויס, ואמרנו לו הטעם משום דרבים מיזכר אהדדי.

א' מאתנו הזכיר ששמע בשם חסיד א' ששתיית משקה קודם התפלה פועלת אז מען זאל דאוונען געשמאקער. ואמר הגערער שהוא שמע איפכא, ששותים משקה אחר התפלה מטעם דידע שור קונוה וחמור אבוס בעליו, דכשוראה אחר התפלה שעדיין שור הוא, עוסק הוא באבוס (משקה).

ואמרנו שזהו בודאי, אלא אפילו קודם התפלה יש ג"כ מעלה.

היה עוד חילופי דיבורים, וניכר היה שמונע הוא מלדבר.

ספרנו לו שתוכן שליחותנו הוא להפיץ המעיינות חוצה. ואמר: דאס דארף מען דא מעודד זיין און מעורר זיין.

בעת הפרידה אמר: איר זאלט מצליח

שמענו, כי אחר שיצאנו מהגערער אמר לאחדים מתלמידיו בזה"ל: איר זייט חסידים? קאטשאנעס זייט איר. דאס איז חסידים!

זיין אין אייער שליחות, וביקש למסור פ"ש לכ"ק אד"ש.

א' מהשלוחים שעמד אצלו אמר ששמע ממנו שאומר בלחש, שה' יתן מיזאל קאנען זאגען דעם רבי'ן אליין ברוכים הבאים.

משם הלכנו לבקר את הישיבה שלו "שפת אמת", שם התפללנו תפלת ערבית.

אחדים בקשונה שנאמר איזה דברי חסידות, מתחלה סרבנו מפני דרכי שלום, אך כשהפצירו לבקש אמרנו שאם המשגיח - הרב וועקסלער - יתן רשות נבאום דבר מה, וכשנתן רשות נאם שד"ב שם טוב אודות לימוד חסידות

בכלל והפצת המעיינות חוצה, ולימוד חסידות חב"ד - שנתגלה אח"כ - בפרט.

אח"כ בקרנו את "ישיבת המתמידים" - עפ"י בקשת המנהל ר' אברהם קליין - לומדים שם מאתים תלמידים כ"י, בגיל 6-18, לומדים שם בערב איזה שעות, נוסף ע"ז שלומדים כל היום בישיבות שונות (עכשיו בזמן החופש לומדים שם כל היום כולו).

הראו לנו רשימת תלמידים שקבלו על עצמם לשנן בע"פ סכום מסוים של דפי גמרא. יש אחדים שקיבלו לחזור מג' ועד ה' מאות דפים, והשאר פחות מזה. ועבור זה מקבלים מתנות מהישיבה.

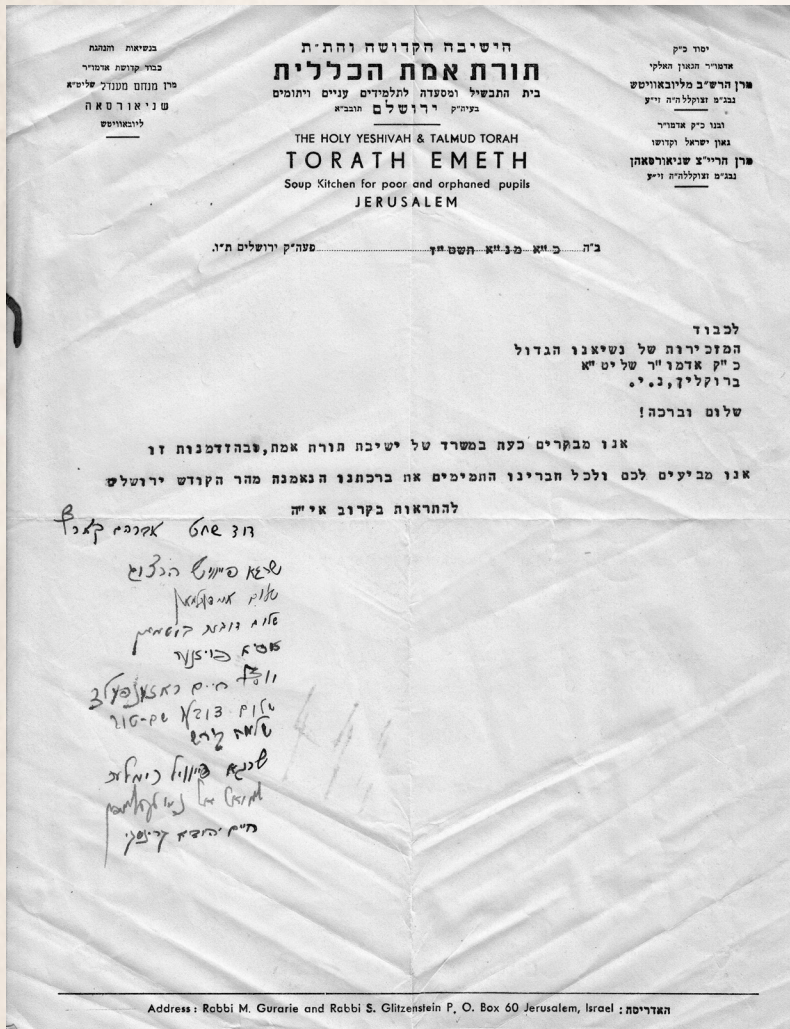
המשגיח דשם ר' אורי ראזענבערג נאם בפני התלמידים והרבה להפליא את פעולת ליובאוויטש, והזכות שיש להם - לישיבת המתמידים - ששלוחי כ"ק אד"ש באו לבקרו ולנאום בפניהם. והציג את אברהם קארף. המשגיח הוא אחד מועד הראשי של הנטורי קרתא.

אברהם קארף דיבר מהשיחה של כ"ק אד"ש ל"ג בעומר תשי"ג אודות ר' עקיבא שראה איך שמים ע"י שירדו הרבה זמן עשו חור באבן, שזהו הוראה שאפילו אם לומדים לאט לאט מ"מ

השלוחים עם תלמידים בבית ספר למלאכה

מכתב למזכירות שקליו חתמו כל השלוחים בעת ביקורם בישיבת תורת אמת, ירושלים

במשך הזמן יכולים להיות למדן גדול, והתלמידים היותר גדולים עליהם לדעת כי כוונתם בלימוד התורה צ"ל מצד אהבת התורה דהיינו שיהיה תורת חיים, אף שתורה אינה מקבלת טומאה, אבל מ"מ מצד לומד התורה יכול להיות ענין היפך הטהרה ג"כ שלא יהיה ח"ו תורת חיים, וע"ז צריך להיות לימוד פנימיות התורה שאז הוא תורה תמימה גוף ונפש, שהנשמה מחיה גם את הגוף, כמו"כ חסידות מחיה גם את הנגלה שיהיה בהצלחה מופלגה. דיבורו השאיר רושם.

בלילה נתקיימה אסיפה עם צא"ח סניף ירות"ו. האסיפה נקראה עפ"י בקשתם ומסרו דו"ח מפעולותיהם. המזכיר של צא"ח בירות"ו שמעון שי' יעקובוביץ רשם את הפ"כ. נמשכה עד שעה 2 לילה.

שלמה קירש התועד עם תלמידי תו"א. רושם חזק.

השטמות: שמענו, כי אחר שיצאנו מהגערער אמר לאחדים מתלמידי בזה"ל: איר זייט חסידים? קאטשאנעס זייט איר. דאס איז חסידים!

יום ה' כ"ה מנ"א. ירות"ו

בשעה 7:45 בבקר הלכו: שד"ב בוטמאן, שמואל פאגעלמאן, שלום איידעלמאן, זוסיא פאזנער, אברהם קארף, שד"ב שם טוב ורוד שוחט לתחנת השידור 'קול ציון לגולה', לעשות הקלטה ע"מ לשדר באמעריקה הדרומית והצפונית באסיא ועוד ארצות. כמו השידור הראשון היה גם זה בצורת ראיון. המראיין היה גראס-צימערמאן (עתונאי). נתארך 16 דקות, באידיש, וכל אחד ענה על איזה שאלות. בין השאר חזרנו שיח כ"ק אד"ש משבועות ש"ז בהנוגע לנסיעת השלוחים ולכפר-חב"ד, שקבלנו ע"י חנוך גליצנשטיין, אח"כ שרנו את הניגון 'אני מאמין'. הקלטנו עוד איזה ניגונים שישדרו אותם בהזמנות. כן שידרו גם חמש דקות באנגלית.

התיידדנו שמה עם מר ראכמאן שפעל עבורנו בהשידור, וגם הוא עתונאי בהפארוועטס. הבטחנו לשלוח לו תניא, וכן עוד לשנים שעובדים שם. א' הוא שעדלצקי, ג"כ עתונאי וסופר.

אמרו לו שהפראגראם נשמע בכל העולם וגם ברוסיה ומשום זה כווננו לדבר ולהזכיר שם כ"ק אדמו"ר שליט"א, וכ"ק

שרוצים לנסוע, והבטיח שיקיל וימהר קבלת הוויזאס עבורם.

בשעה 5:00 נסעו קארף, שוחט ובוטמאן לבני ברק לבית ר' יעקב לאנדא, ובשעה 6:45 באו עמו לראשון לציון עבור חנוכת הבית של ישיבת אחי תמימים דשם. שם היו כבר קרינסקי,

אדמו"ר צוקללה"ה. ואמרו לו שכמה מהיהודים מוסרים זל"ז ממה שמדברים ולא מופרך הדבר שישמעו מי מאנ"ש דשם. אמרו שבכמה מקומות ישמיעו זה שני פעמים. ות"ל שהנאום היה בטוב. ובודאי יתקבלו המזכירות את הקליטה.

בתחילת הצהרים נסעו פאגעלמאן, קרינסקי, ראזענפעלד ורימלער לבקר הקאנסול האמריקאי, לבקשם שיקילו בהוויזא לאלו שרוצים לנסוע לכ"ק אד"ש. גם ר' פנחס אלטהויז נסע עמהם, בכדי להזכיר להקאנסול, שידע מי הוא, שישתדל עבורו אפי' לאחר נסיעתינו משם.

כשהתחילו לספר אודות חב"ד וכו' אמר שידוע כבר מזה. כי אתמול קרא מאמר בעתון אנגלי שבועי הנק' "היר אנד נאו" אודות חב"ד ואודות השלוחים. רק ביקש, שיתנו לו רשימה משמות אלו

הדיבורים פעלו עלי
רושם עז עד למאד,
ונתרגש קצת ופנה להרב
סלונים ואמר: דאס
וואס איר האט יארן ניט
געקענט פועלן האבן זיי
שוין גע'פועלט אין א פאר
מינוט.

רימלער, וראזענפעלד, ויותר ממאתיים נאספים.

ואז התחילו הנאומים. היו"ר היה מר יוסף שמאטקין, והציג תחלה שד"ב בוטמאן שנאם בעיברית. מיד אח"כ נתקבל מברק מכ"ק אד"ש וקראו שד"ב בוטמאן, וז"ל:

"לחנוכת בית אחי תמימים ראשון לציון, יהי רצון שיהי להצלחה מופלגה להגדיל ולהאדיר תורה תמימה הנגלית והפנימית משיבת נפש האלקית והבהמית, ואהבת בשני יצריך, להקים תלמידים מפיצי מעינות דברי אלקים חיים ועבודתו בלבב שלם, ובחוגים ההולכים ומתרחבים עדי תמלא הארץ דעה את ה' בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו".

אח"כ נאמו נאומים בסדר הזה: ראש העיר ראשון לציון, הרב זיסלין, הרב הלוי מראשון לציון, הרב שניאור גארעליק, הרב יעקב לאנדא, יוסף ראזענפעלד, ר' מנחם מאלאו, ר' יעקב פעלעס, הרב אונטערמאן (שבא בחצי שעה התשיעית, והיה זה למס"נ מצדו, כי במשך היום היה בעיר אחת וכשחזר לביתו בת"א נסע מיד לכאן) ודוד שוחט.

הפ"כ מכל הנאומים נרשם ע"י ר"ח גליצנשטיין ויושלח לכ"ק אד"ש.

אחר החגיגה נשארו אחדים מהשלוחים להתועד – עפ"י בקשת רח"ש ברוק. חלקנו תניא"ס לתלמידי הישיבה ודברנו דברים אחדים אודות שמירת שיעורי חת"ת והעיקר שהלימוד יביא את הבפועל ממש בהנהגה היום יומית, וגם הלימוד צ"ל באופן כזה שיחבר לימוד הנגלה עם דא"ח, שהדא"ח יתן חיות בנגלה. רח"ש הסביר להם את הענין בטוב טעם, וגם התועד.

דיברנו עם הנ"ל אודות נסיעתו לאד"ש וענה שדבר זה קשה עליו במאד. ובחליפות הדברים אמר שיש מאמר כאן, "הילדים דוחפים את הזקנים". ומהזקנים לא יעשה כ"ק אד"ש כלום, הצעירים שהם אנשי חיל, עמם יכול אד"ש לפעול מה...

גמר ההתועדות עם אור היום.

שד"ב שס"טוב שנשאר בירושת"ו נאם לפני כמאה ילדים (שנאספו ע"י נפתלי ראט, בגיל עד י"ג שנה, הילדים הם אלו שלומדים בישיבות שונות שאספם מכמה מקומות וגם הרבה חפשים)

בבהיכנס במזכרת, אודות ג' שיעורי חת"ת. שהו שם כשעה וחצי. ר"נ ראט הנ"ל יעשה רשימה מאלו שקיבלו עליהם הענין וישלחם לכ"ק אד"ש. פאזנער איידעלמאן והרצוג נסעו לחיפה ושם התועדו בהישיבה בנוכחות כשישים איש.

השמשות: קודם ראשון לציון בקרנו בבני ברק ... נסענו לר"י שי' לנדא, שהינו שם כרבע שעה ונסענו – עם הר"י לנדא – לחגיגת חנוכת הבית לראשל"צ.

עש"ק כ"ו מנ"א תשט"ז, ירושלים ת"ו

שלום איידעלמאן ושרגא הרצוג הלכו בבוקר בשעת 8:40 לתחנת השידור 'קול ציון לגולה', להקליט נאום גם בצרפתית, ובהיות ששלום איידעלמאן אינו מדבר צרפתית, הלך הבחור התל' אלי' זילברשטראם עמם ודיבר במקום איידעלמאן, בהכנה מתאימה מראש, כמובן.

בבקר טלפן מר משה פרוש יחי' סגן ראש העיר להרב סלונים שרוצה שנבקר, וכשאמר הרב סלונים שהזמן שלנו מוגבל הוא עד למאד ולא יהיה באפשרותנו לבקר אמר שא"כ יבוא הוא אל המלון שלנו. זמן ביאתו הוגבל לשעה 11:30. בא בדיוק, וישב כשעה. סיפר אודות פעולותיו בשדה החינוך, ואיך שמקרב הנוער, וחסרונות של הנטורי קרתא. דיברנו עמו שיתחיל ללמוד דא"ח בעצמו וגם ישפיע על אחרים בזה. הדיבורים פעלו עליו רושם עז עד למאד, ונתרגש קצת ופנה להרב סלונים ואמר: דאס וואס איר האט יארן ניט געקענט פועל'ן האבן זיי שוין גע'פועל'ט אין א פאר מינוט.

בשעה 12:30 היה לנו להתראות עם הרב פראנק, אבל דחינו את הראיון לשבוע הבא יום ב', כי עדיין לא ראינו את מכתבי כ"ק אד"ש אודות ענין האניות.

נסענו לבקר את הרב וויידענפעלד מטשיבין. גם הרב סלונים נוכח. קיבל אותנו בסבר פנים יפות, שהינו אצלו כעשרים דקות. בנוגע לענין האניות הבטיח לעשות בזה ככל יכולתו, והתדברנו עמו שהרב סלונים יעמוד עמו בקשר בנדון זה.

בשעת הפרידה ביקש למסור פ"ש לכ"ק אד"ש להזכיר שמו דובער בן רחל.

2:30 עזבנו את ירושת"ו בדרך לכפר-

חב"ד, כי עלינו לשהות שם עד יום ד' הבע"ל, יום שבו עלינו לחזור בשעט"ו מ' חזרה לכ"ק אד"ש משלחנו.

ש"ק פ' ראה תשט"ז, כפר-חב"ד

בין מנחה לקבלת שבת חזר שלום עדעלמאן המאמר ד"ה להבין ענין מ"ת לנשמות תשט"ז.

בלילה אחר הסעודה התועד שמואל פאגעלמאן בהמסעדה, והיו שם כמה נאספים מתושבי הכפר.

למחר בבקר, אחר אמירת תהלים

הרב זקס המרא דאתרא פתח וקידם בברכה את השלוחים, ואמר שלתושבי אה"ק ת"ו הוא זכות גדול, כי שלוחו של אדם כמותו, וכאן יש י"ב פעמים שלוחו כו', וביקש למסור פ"ש לאד"ש מאה"ק ת"ו ומירושת"ו.

וקודם תפלת שחרית, למד שד"ב שם-טוב דא"ח, המאמר ד"ה ויספו ענווים בה' שמחה, תשי', בביהכ"ס לפני כמה נאספים.

אחר התפלה התחילה ההתועדות בהביהמ"ד. בתחלה קרא שלום עדעלמאן הקטע משיחת כ"ק אד"ש מכ' מנ"א שקבלנו בדואר. אח"כ חזר שד"ב בוטמאן חלק משיחת ש"ק י"ד תמוז, בנוגע לכפר-חב"ד. אח"כ חזר יוסף ראזענפעלד משיחות כ"ק אד"ש. אחרי דיבר אברהם קארף שכל הענינים שהחליטו במשך ביקורינו, בנוגע לכתובת כל הענינים לכ"ק אד"ש, ואודות קביעות עתים ללימוד נגלה ודא"ח, ואודות אהבת ישראל, צריכים להשתדל שיבוא בפועל ממש. ואח"כ דיבר שלמה קירש.

באמצע ההתועדות הלכו אחדים להתועד ולדבר במקומות שונים בהכפר.

פאגעלמאן דיבר לפני עשרים ילדים בגיל 5-8.

רימלער התועד בהישיבה של הכפר עם קבוצת תלמידים מישיבת תורת אמת.

השלוחים עם מקבלי פניהם בירידתם מהמטוס, הרב שאול דוב זיסלין, הרב פינחס אלטהויז והרב חנוך גליצנשטיין

את המברק מכ"ק אד"ש, כשכל הנאספים עומדים. נוסח המברק הוא:

איגוד תלמידי הישיבות.

ברכתי להכינס להצלחה בגילוי הכחות של הנוער החרדי בכלל ותלמידי הישיבות ביחוד להגדיל תורה תמימה ביר"ש טהורה ולהאדירה ולהפיץ מעיינותי ולעבוד במרץ הדרוש להרמת קרן ישראל סבא ע"י החדרת היהדות בכל חוגי בני"ב ובעיקר ע"י כיבוש כל הנוער לתורת חיים ומצוותי.

לאלתר לתשובה לתורה ומצוות. לאלתר לגאולה מגלות הגופני והנפשי לחירות אמיתית.

אחר המברק מוסר רח"ג את נהול הכינוס לר"נ רבינוביץ. סדר הנואמים הוא:

ר"נ רבינוביץ. שד"ב בוטמאן. הרב ססונקין. הרב קרסיק. הרב שפירא. גליצנשטיין קורא את מברקי הברכה.

יום א' כ"ח מנ"א, כפר-חב"ד

בשעה 2:00 אחרי הצהרים בא לבקרנו הד"ר הילמאן (אביו של ראובן הילמאן ששהה זמן בארצוה"ב והיה אצל אד"ש). שד"ב שם טוב שוחח עמו כשעה ומחצה אודות ענינים שונים. הזכיר שרוצה לפתוח בית מרקחת בכפר. שד"ב שם טוב שאלו אם אפשר להשתמש בהיכרות שיש לו לסייע למי שהוא להשיג היתר יציאה, וענה שיעזור בזה ככל יכולתו.

בשעה 4:30 כינוס תלמידי את"ה, דהיינו: תלמידי לוד, תל אביב, חיפה, ירות"ו, ראשון לציון, והרשת אהלי י"צ, כן היו גם נערות שלומדות בהרשת, וגם הרבה מאנ"ש, חוץ מתושבי כפר-חב"ד. היו יותר מאלף איש.

ערכו רמ"קול. וגם היה צלם שצלם את הכל.

הסדר: בתחלה קרא חנוך גליצנשטיין

קרינסקי ובוטמאן התועדו עם התלמידים מתימן, ולשם באו גם מתושבי הכפר עולי מאראק.

הרצוג ושוחט דברו לפני הנשי ובנות חב"ד.

פאזנער דיבר לפני קבוצת ילדים שנתקבצו בבית א' בהכפר.

ראזענפעלד ושם טוב התועדו עם תלמידי ישיבת לוד, שבאו להכפר על ש"ק.

בוטמאן דיבר לפני כשבעים ילדים בהקייטנה, ואח"כ הלך להתועד עם תלמידי הבית ספר למלאכה.

בסעודה השלישית חזר יוסף ראזענפעלד המאמר ד"ה ראשית עריסותיכם, תשט"ז.

במוצ"ש התועד שלמה קירש בהבית כנסת עד שעה מאוחרת.

ביקש למסור פ"ש לאד"ש.
אח"כ הלכו: קארף, קרינסקי והרצוג
לישיבת תו"א לדבר עם ר"מ גורארי'
אודות מצב הישיבה. השעה היתה כבר
אחרי שש, ועוד עלינו לנסוע לתל אביב
למסיבת פרידה בשעה השמינית. ומשו"ז
דיבר ר"מ גורארי' בקיצור נמרץ ...

שוחט, רימלער וקירש נשאר
בירושתי"ו למסיבת פרידה שנערכה
בביהכ"נ זכרון משה. גם בוטמאן נשאר
שם לנאום לפני מסיבה של נשי ובנות
חב"ד דירושתי"ו.

שאר השלוחים נסעו לתל אביב, אף
שהגיעו שם באיחור מעט (בשעה 9:00)
מ"מ כל הנאספים – כג' מאות איש לערך
– עדיין היו שם. אגב, קיום מסיבת
פרידה והצלחתה – הודות הוא לר' משה
יארסלאווסקי שי'.

יוסף ראזענפעלד אמר פלפול בענין
שליחות.

שד"ב שם-טוב: אודות פעולותינו
וביקורנו באה"ק ת"ו.

יהודה קרינסקי: ענין בחסידות,
עבודת חודש אלול.

צריכים עוד לשמוע אודות הטעכניק
שבזה. אמרנו לו אודות מכתבי אד"ש,
שיש לו ידיעה גדולה בזה, ואודות כמה
פרטי הטעכניקע שבודאי אסורים המה
(את המכתבים השגנו אצל הרב זויין).

כששמע זה אמר שרוצה בעצמו
לראות אותם, והבטיח הרב סלונים
להמציא אותם לו.

אודות כ"ק אד"ש אמר לנו הרב
פראנק שבפי' השבוע איתא אודות מלך,
שעי"ז שכל ימי חייו הוא עוסק בתורה,
אז במילא אין צריך להיות הענין של רום
לבנו מאחיו, כי מתבטלים כולם בפניו
בדרך ממילא.

הגיעו לשז"ר בשעה המדוברת, כשראנו, הלך לחדרו לבש כובע ויצא לקראתינו. נכנסו לחדר האורחים, שם קבלנו בסבר פנים יפות ושוחחנו כשעה.

הרב גרליק, הרב חנוזין. מר לייבוב.
מר פסח מן. הב' הלפרן. הב' סג"ל. מר
וויילאמובסקי. א. קארף. גליצנשטיין
קורא את החלטות הכינוס.

את כל הכינוס הקליטו על סרט
ושלחוהו למסור אותו לכ"ק אד"ש.

בערב אחרי הכינוס אסיפה עם צא"ח
סניף ירושתי"ו עם שד"ב ש"ט, נרשם
פ"כ ויושלח לכ"ק אד"ש.

אח"כ אסיפה עם ועד הבית ספר
לבנות בהשתתפות שד"ב שם-טוב
ואברהם קארף.

יום ב ער"ח אלול. כפר-חב"ד

קארף, קרינסקי, ראזענפעלד,
רימלער והרצוג נסעו לירושתי"ו ביחד
עם הרב סלונים לבקר את הרב פראנק.

קבלם בסבר פנים יפות. אחרי חילופי
דברים שונים הזכירו הרב סלונים
שבענין האניות בטח ישתדל כפי יכולתו
לאיסור, כי דעתו תופסת מקום חשוב
בעניני הוראה, וכ"ק אד"ש משתדל
הרבה בזה.

והשיב שכמדומה שאסור, אבל מ"מ

הרב זעליג דיסקין: אודות השליחות, והזכיר מהמובא בגמרא שמישה מנחם שמו. אחר ארוחת ערב בבית הר"מ יאראסלאווסקי נסעו חזרה לכפר-חב"ד.

במשך היום ביקרו איידעלמאן ופאזנער את החקלאים בכפר ודיברו עמהם אודות מצבם הכלכלי.

שד"ב שם-טוב התועד עם תלמידי בתי ספר למלאכה בכפר כשעה ומחצה, גם שני המורים של הבי"ס (אינם מאנ"ש) נוכחו, דיבר אודות הנהגת אד"ש כמו בענין היחידות, כו', ועשה עליהם רושם גדול, ובפרט על אחד מהמורים.

אח"כ חלקו ספר תניא לכאו"א מאלו שכבר יודעים איזה פרקים תניא בע"פ (זה היה ע"פ פקודת ההנהלה לתת רק לאלו שכבר יודעים כמה פרקים בע"פ), אחדים ידעו ט"ו או י"ג פרקים, אבל כמעט כל אחד יודע איזה פרקים, ולאילו שעדיין אין יודעים כלום בע"פ, מסרו את התניא'ס ליד המלמדים, וכשיחזרו בע"פ אז יתנו להם.

אח"כ ביקר ש"ט בבי"ס בכפר ודיבר לפני כל התלמידים, וחלק לכאו"א מה"שיחות-לנוער" שזה לא כבר תורגמו ללה"ק מהשמועסין...

בשעה 8:30 מסיבת פרידה בביהכ"ס הגדול זכרון משה, כמאתים וחמשים איש.

הרב זקס המרא דאתרא פתח וקידם בברכה את השלוחים, ואמר שלתושבי אה"ק ת"ו הוא זכות גדול, כי שלוחו של אדם כמותו, וכאן יש י"ב פעמים שלוחו כו', וביקש למסור פ"ש לאד"ש מאה"ק ת"ו ומירושת"ו.

אחריו נאם הרב זוין אודות כ"ק אד"ש ודברי תורה בנגלה.

דוד שוחט הגיד פלפול בענין מצוה הבאה העבירה, ועשה דוחה ל"ת.

פייויל רימלער מסר פ"ש מכ"ק אד"ש, ודיבר אודות פעולותיו, ומדרך חב"ד באופן של קירוב.

שלמה קירש דיבר דברי חסידות.

המסיבה נסתיימה בשעה 11:00 ברושם טוב.

שד"ב בוטמאן נאם לפני נשי ובנות חב"ד בירושת"ו. נכחו יותר על ארבעים נשים ובנות, תוכן הדיבור אודות חינוך, השגחה פרטית, ודרך חב"ד. אח"כ נאמה מנוחה לאזאראו, קראה

שיחה מכ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, ומסרה מעט אודות פעולת הסניף בירושת"ו. המסיבה השאירה רושם חזק על הנוכחות. בקשו למסור פ"ש לכ"ק אד"ש.

השטות: שמואל פאגעלמאן ביקר אצל הקונסול האמריקאי לברר את המצב בנתינת הוויזות לאלו שרוצים לנסוע לכ"ק אד"ש, וענו לו שג' אין להם עדיין הניירות הדרושות, והם קעסעלמאן, דריזין וכהן (רפאל).

במסיבת הפרידה בתל אביב: הראשון שדיבר הוא הרב א"י דיסקין. דיבר כשעה אודות מס"נ של ליובאוויטש ברוסיה ובאמעריקה, ואודות כ"ק אד"ש.

אדר"ח אלו, תשט"ז, כפר-חב"ד

נסענו לתל אביב ושם נחלקנו לשני קבוצות: קארף, קרינסקי, עדעלמאן – לבקר הקונסול האמריקאי לסדר אודות אלו שהזכיר הקאנסול אתמול שאין להם כל ניירות. וגם לבקר אנשים פרטים. והשאר לפגוש את הפעילים, ואח"כ לנסוע לחיפה לבקר מר שז"ר שנמצא בנאות דשא.

אחר הביקור אצל הקונסול, נסעו ג' הנ"ל לבית הרב קאראסיק לסדר הביקורים להאנשים פרטים.

בתחלה ביקרו יחד עם הרב קאראסיק, את הרב ישראל משה ברש, וישבו אצלו כחצי שעה. ביקש למסור פ"ש לכ"ק אד"ש, ואמר שיכתוב לו בעצמו בקרוב.

אח"כ הלכו לבקר ר' ברוך אלי' שניאורסאהן. אצלו ישבו כעשרים מינוט, בני ביתו לא היו שם. גם הוא ביקש למסור פ"ש לכ"ק אד"ש, והלך בעצמו להראות לנו בית גיסו מר פריבט, שדר ג"כ בבית זו אבל בדירה אחרת, ואצלם ישבו כחצי שעה. הזכירו שבנם שנמצא באמעריקה היה אצל כ"ק אד"ש איזה שבועות מלפנים. בקשו למסור פ"ש לכ"ק אד"ש.

אח"כ ביקרו את מר אריה הלוי הורוויץ, וישבו אצלו שעה וחצי. בביתו התפללו תפלת מנחה. התחיל בעצמו לדבר אודות החבילות ששולח לכ"ק אד"ש, וגם הראה להם חבילה שכמעט מוכן לשלוח, ואמרו לו שבטח ימשיך בשילוח החבילות, כי טוב מאד הדבר ויש מזה תועלת.

הרבה לשאול אודות כוונת השליחות, וכשאמרו לו שיש עוד ענינים שאין רשאים לספר, פסק...

אח"כ הלכו ג' הנ"ל לבית הרב זיסלין כי הפציר מאד שנבוא אצלו, וסידרנו שאחר הביקורים בת"א ילכו ג' הנ"ל לביתו ושם יחכו כל אלו שנסעו לחיפה. לאחר ישיבה כחצי שעה נכנסו השאר בדרך חזרתם מחיפה. וישבנו שם עד שעה העשירית.

בעת הפרידה ביקש להזכירו לכ"ק אד"ש, כי שניהם עשו ועושים הרבה לטובת הישיבה, בין בגוף בין בממון, ובזמן האחרון נדבו סכומים גדולים להישיבה, מחה"פ העבר עד היום נדבו אלף לירה.

נסענו חזרה לכפר-חב"ד, ושם היה הבר-מצוה אצל בנו של ר' ישראל קוק, ישבנו שם מעט ואח"כ הלכו כל הנאספים להחצר הסמוך לביהכ"נ והתועדו עד אור היום.

בעת הפגישה עם הפעילים שסידר שד"ב ליפשיץ, הרציאו לפנינו פרטים מעבודתם בהמעברות, והת"ת שמסדרים שם, וכן אודות הילדים ששולחים לישיבות.

אח"כ נסעו יחד עם ר' פנחס אלטהוויז לחיפה לבקר את מר שז"ר, והגיעו לשם בשעה 4:30. ר' פנחס טלפן לשז"ר ואמר לבוא בשעה 6:00. בינתיים ביקרו הישיבה שלנו דשם והתפללו שם תפלת מנחה.

הגיעו לשז"ר בשעה המדוברת. והוא

לא הרהיב שום איש לדבר בפנינו למקטנם ועד גדולם, כי תשוקתם היה רק לשמוע איזה שיחה או דיבור, איזה הנהגה או תנועה מכ"ק אד"ש, כמה פעמים בקשנו מכמה מזקני אנ"ש להתועד, ולא רצו בשום אופן. כ"ז מראה ביטולם הפנימי לכ"ק אד"ש, וצמאון נפשם להיות כרצונו ולהתראות עמו.

נמצא שם בבית הבראה קופת חולים. (במטבח יש משגיח מגודל זקן). שאלנו עליו והראו לנו איפה נמצא מרחוק. ראינו אותו מיושב על המרפסת ומשוחח עם עוד א'. כשראנו, הלך לחדרו לבש כובע ויצא לקראתנו. נכנסו לחדר האורחים (חדר כללי של הבית הבראה לקבל אורחים). גם זה שהיה עמו היה נוכח, שמו קליבאנאף, שהיה חבר הכנסת לשעבר, קבלנו בסבר פנים יפות ושוחחנו כשעה.

שאלנו איזה שאלות בלתי נעימות לנו, והם: איזה רושם עשתה עלינו אה"ק ת"ו, השבנו שביקרנו בהישיבות ומוסדות התורה ובי"ה השאירו עלינו רושם חזק. כן היינו בהמעברות, ולדאבונינו חסר שם אידישקייט.

על שאלתנו מה פעלנו באה"ק השבנו שעוררנו בהרבה מקומות אודות לימוד דא"ח, עשינו בהרבה מקומות קביעות עתים ללימוד דא"ח, חיזקנו את עבודת צא"ח, ויסדנו עוד סניפים, באה"ק ת"ו.

שאל עוד, איזה רושם עשה עלינו הכפר. וענינו שזהו ליובאוויטש שבליובאוויטש. תשובה זו מצאה חן.

האם נתקלקלו אנ"ש בעניני פאליטיק או מפלגות? וענינו, לא.

אמר: כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה היה מפחד לשלוח את אנ"ש לאה"ק מפני שעניני הפאליטיק יפעלו עליהם לרעה ח"ו, והיות שהננו רואים שב"ה נשארו על עמדם א"כ צריכים לשלוח עתה עוד מאנ"ש, והוא יכול לסדר מאות אנשים למורים וכו', רק שיהיו ראויים לכך, שידעו תנ"ך ויהיו אוהבי הארץ. ויוכלו לשלחם למקומות חוץ כמו אוראגווי, ארגנטינא, ועוד. אבל זה רק אחר שיהיו בארץ, וזה הוא נוטל על אחריותו.

אח"כ דיבר מה שיהיה הפ"ש שלנו לכ"ק אד"ש, שבאה"ק יכולים לפעול הרבה. וצריכים לנסוע לשם. וכן הנה השליחות שלנו הוא בטח גם מהתם להכא היינו שכשנבוא לארצה"ב בודאי שלח אותנו כ"ק אד"ש למקומות שונים בארצה"ב שלכן שלח משלחת גדולה כ"כ, הנה כשניסע למקומות יהודים, הנה כמו שבא"י כמו שספרנו, האבין מיר אריינגעגעבען אין אידישקייט חב"ד, כן זאלען מיר אריינגעבען אין חב"ד אהבת א"י.

אמר שבליובאוויטש הי' זמנים שונים. זמנים שהיו עומדים בקירוב

לא"י זמנים להיפך. וכלשון החסידות, בכיסוי ובגילוי. וכעת אינו יודע איך הוא המצב.

מסר פ"ש לבבית לכ"ק אד"ש, ואמר שבדעתו להיות בקרוב בארצה"ב.

לא היה שעת הכושר לדבר עמו בפרטיות אודות ההיתר יציאה, רק הזכרנו אודות השני תל' ... וגם בכללות לבוא בעזרה בענינים אלו.

אח"כ נסענו לת"א לבית הרב זיסלין.

יום ד', בדר"ח אלול תשט"ז

עזבנו את הכפר בשעה 10:45 בבקר, ונסענו לשדה התעופה בלוויית שני באסעס מלאים אנשים. כשהגענו לשם היו כבר מאות נאספים שבאו ללות אותנו, וברכו אותנו בברכת נסיעה צלחה, כוח"ט, וביקשו למסור פ"ש לכ"ק אד"ש. ובפה אחד בקשו כולם להתראות

זכינו לראות את פני כ"ק אדמו"ר שליט"א בעת שיצא להתפלל תפלת ערבית. לא ראינו אותו שלש וארבעים יום, מיום ד' ח"י תמוז, עד יום ה' ב' אלול ה'תשט"ז.

עם כ"ק אד"ש, רצונו לראות את מלכינו.

בעת הפרידה היה ניכר התרגשות גדולה על המלווים עד שאחדים היו בוכים. כל משך ביקורינו כאן יקרו וכיבדו אותנו בכל מאדם, ומצד כבוד המשלח, חפש כאו"א לשמשינו באיזה אופן שתהי', והי' לזכות לאלו שנכנס אף אחד מאתנו לבקרים. בכל עת היו אתנו אחדים מאנ"ש.

לא הרהיב שום איש לדבר בפנינו למקטנם ועד גדולם, כי תשוקתם היה רק לשמוע איזה שיחה או דיבור, איזה הנהגה או תנועה מכ"ק אד"ש, כמה פעמים בקשנו מכמה מזקני אנ"ש להתועד, ולא רצו בשום אופן. כ"ז מראה ביטולם הפנימי לכ"ק אד"ש, וצמאון נפשם להיות כרצונו ולהתראות עמו.

בכלל, בכל המקומות ובפרט בא"י, ביקשו כולם, לא רק אנ"ש אלא אפילו

אחרים, ואפילו כאלו שאינם דתיים אבל יש בהם הנקודה הבודהית, מתי יסע כ"ק אד"ש לא"י לכה"פ על זמן מה.

כל אנ"ש הם מסורים ונתונים לכ"ק אדמו"ר שליט"א בנפשם ומאודם, ומוכנים בכל עת ממש לקיים כל הגה שיצא מפיו הק', ורק שחסר מעט ועד מארגן ומסדר, ונקוה שבעת ביקורינו שם פעלנו לפי"ע בזה, אבל מצד עצמם מוכנים הם לעשות ולפעול כל ציווי ופקודת נשיאנו כ"ק אדמו"ר שליט"א.

זמן הנסיעה היה קבוע לשעה 12:00, וקודם לזה עברנו בדיקה הניירות והמכס, וישבנו לחכות עד רשות הכניסה לאוירון. המלוים ניגנו בעת המרפסת. ניגונים שונים על המרפסת.

מעט קודם 12:00 ניתן רשות לעלות להמטוס. בלכתנו למטוס עמדנו בשדה התעופה ורקדנו בניגון כי בשמחה, וכל המלוים שעמדו לא כ"כ רחוק ממנו על המרפסת ניגנו ג"כ, צילמו אותנו הרבה פעמים.

עלינו למטוס לנסוע להתראות עם כ"ק אד"ש, והמלוים נשארו שם בתקוה טובה כי גם הם יזכו בקרוב לראות את פני מלכנו כ"ק אדמו"ר שליט"א.

בשעה 12:15 זו המטוס ממקומו ונסע עד המקום שמשם צריך להמריא, שם עמד יותר מעשר דקות, שזהו יותר מכפי הרגיל. ופתאום הכריזו שבמטוס נתגלה בדק וכי חוזרים לשדה התעופה עד תיקון הבדק, שיימשך כשעה.

יצאנו מהמטוס, חלק גדול מהמלוים עוד עמד על הגזוזטרא, אבל לא הרשו לנו לצאת אליהם, רק מרחוק אמרנו להם את סיבת ההעכבה, ואז הכניסונו לחדר גדול (מסעדה), ששם עלינו לחכות עד תיקון המטוס.

לכאו"א מהנוסעים נתנו ארוחת הצהרים. אנחנו הזמנו עבורנו אכל ממסעדה "קאפעלאוויטש" שכפי דברי הרב קאראסיק הוא בתכלית ההידור והכשרות.

הביאו עבורנו שמונה קופסות חתומות שכתוב עליהן שזהו תחת השגחת הרבנות הראשית, (שמענו מכבר שעניני האכילה שנותנים באוירונים הוא תחת השגחה הני"ל), שאלנו אם זהו האוכל שהזמננו מתחילה, וענו לנו שכן.

מ"מ לא סמכנו עליהם, בקשנו את ר"ל זלמנוב – שעוד היה שם – לטלפן

כן נסע אתנו הרב וואלגעלערנטער (בפעם הראשונה נפגשנו אתו בבית הרב הרצוג ... ואח"כ עוד הפעם במסעדה "פישער" בירושת"ו, וכשאר שהו יסע אתנו יחד במטוס ורוצה להכנס לכ"ק אד"ש ליחידות, יעצנו לו להבריק מברק

**אזוי ווי א פאר שבתים
זיינען געווען מאמרים,
איז אזוי ווי עס שוין
אופגעזעצט אין דפוס
וועט איר נעמען די
פראווס און דאס זאל
פועל זיין אלע ענינים
וואס דארפען זיך
אויפטאהן בשמיעת
המאמר מפה אל פה,
כאילו ווי איר זיינט
געווען דא.**

דרך שם. כתבנו לו את המברק והבטיח לשלחו תיכף ומיד ללונדון.

בינתיים נודע כי המטוס יטוס בשעה 4:00 אחרי הצהרים, ועלינו עוד לחכות כשעתיים וחצי.

המלויים כבר הלכו כי חשבו שניסע בעוד שעה, וגם לא נתנו הרשות להתראות עמם כנ"ל. אבל אח"כ כשנודע שניסע בארבע נתנו לנו רשות לצאת מהמסעדה ולהתראות עמם, אבל כנ"ל לא נשאר כי אם איזה בחורי הישיבה דלוד, וגם רי"ל זלמנוב בראשם. תפלת המנחה התפללנו בשדה התעופה.

בשעה 3:55 עלינו למטוס, ובעוד דקות מספר המריא המטוס.

נסעו עמנו במטוס שני חברים מהבי"ד הגדול של אר"י, שנוסעים עד לונדון, א' מהם הוא הספרא דדיינא שלהם ואחד מהם הוא הרב זולטי.

בהנוגע לענין האניות אמרו שכמדומים הם שאסור הוא, וגם שמעו ממכתבי כ"ק אד"ש, אבל רוצים לראות בעצמם אופן הנהגת האניות.

לקאפלוביץ ולשאל אם לקחו ממנו אוכל. הרי"ל טלפן וענו לו שבאו מאל"על, וכשענו להם שצריכים לחכות שעה, הלכו להם, ולא לקחו כלום.

כששמענו זה הלכנו להמשרד שלהם בשדה התעופה בטענה, מה זאת? נניח שלא היה ביכולתם להשיג עבורנו אוכל, אבל מפני מה סלפו ואמרו שזה מקאפעלאוויטש? בה בשעה שיודעים הם שאוכל אחר אין אנו אוכלים. ענו לנו שגם הם טעו וחשבו שזה האוכל שהזמנו.

לא הסתפקנו בזה וקראנו למנהל הראשי של המשרד. ספרנו לו מה שקרה, והסכים שאי"ז נכון ואם היה יודע מי שאמר לנו כזאת, היה מגרשו מהמשרד.

ואמר שכבר מאוחר להזמין אוכל מהמסעדה הנ"ל, וישתדל שיהיה לנו די פירות וירקות וגם לחם.

קיבל את הצעתינו לשלוח מברק למשפחת שם-טוב ללונדון שיכינו עבורנו אוכל, ומי שהוא מחברת "אל-על" יביאהו לשדה תעופה בזמן שנעבור

אבער ס'איז געווען בקיצור, וועט איר דאס ממלא זיין בכתב.

אזוי ווי אייער ענין איז געווען הפצת המעיינות, זאלן זיך אויפטאן די ענינים ניט נאר ווי איהר האט גערעדט מצד כוחות הגלויים, נאר אויך מצד עצם הנשמה און מצד די כוחות פון עצם הנשמה, די ענינים וואס זיינען ניט אראפ בדיבור ומעשה.

און דאס זאל נמשך ווערן לכאורה בענינים הפרטיים.

אזוי ווי א פאר שבתים זיינען געווען מאמרים, איז אזוי ווי עס שוין אופגעזעצט אין דפוס וועט איר נעמען די פראווס און דאס זאל פועל זיין אלע ענינים וואס דארפען זיך אויפטאן בשמיעת המאמר מפה אל פה, כאילו ווי איר זיינט געווען דא.

(חילק לכאורה פראווס מהמאמר, ואח"כ אמר:) איהר זאלט האבן א כתיבה וחתימה טובה. זאל זיין א פריילעכער שבת, מ'זאל הערן גוטע בשורות.

[שלום עליכם, איך היתה הנסיעה חזור? את הפרטים מסתמא תמסרו בכתב.

על הכתוב "וישב משה את דברי העם גו" מביא רש"י המכילתא, שיש להודיע לשולח כיצד עשו את השליחות. אע"פ שחזקה שליח עושה שליחותו, שזוהי חזקה של תורה, ובטח עשיתם את השליחות, אבל זה הכל מצידכם, אבל מצד דרך ארץ, יש למסור כיצד זה התקבל אצל המקבלים והמושפעים שאליהם שלחו אתכם, ומה הם סייעו בזה, הפרטים והמוסדות שאלו הם "דברי העם".

את כל הפרטים בטח תמסרו בכתב, וזה יהיה מה שיותר מהר, כל זמן שזה עדיין טרי. וגם כיוון שזה נוגע לענינים של פועל ומה שצריך לכתוב לשם, במילא תכתבו זאת, ואף שכבר נכתב, אבל זה היה בקיצור, ותשלימו זאת בכתב.

כיוון שעניינכם היה הפצת המעיינות [יהי רצון] שהענינים ייעשו לא רק כפי שאתם דיברתם מצד כחות הגלויים, אלא גם מצד עצם הנשמה ומצד הכחות של עצם הנשמה, הענינים שלא ירדו בדיבור ובמעשה, ושזה יומשך לכאורה בענינים הפרטיים.

כיוון שבכמה שבתות היו מאמרים הנה כיוון שכבר נסדרו בדפוס, תקחו את עלי ההגהה, ושזה יפעל את כל הענינים שצריכים להיות נפעלים בשמיעת המאמר מפה אל פה, כאילו שהייתם כאן.

(חילק לכאורה מעלי ההגהה, ואח"כ אמר:) שתהיה שבת שמחה, שנשמע בשורות טובות].

יצאנו מהחדר בשעה 4:35.

מוצש"ק פ' שופטים, ד' אלול

בש"ק היה האופרופעניש של החתן הת' ... שי', ונתנו את העליות למחותני החתונה, ואנחנו לא עלינו לתורה. קודם הגבהה חפצנו לברך ברכת הגומל, ואמר "כ"ק אד"ש שבתפלת מנחה נעשה ג' מנינים, וכל אחד יעלה לתורה ויברך אז ברכת הגומל.

אחר התפלה - התוועדות. אד"ש הופיע אחר שעה 1:00. קידש על היין.

כל השיחות - פרט לאחת שהיתה אודות החתונה - היו אודות שליחות.

אד"ש ציווה לנו לומר לחיים, וכן גם לנגן ניגון שנבאנו מאה"ק ת"ו. ואמר שיש מר' נחמן מבראסלאוו שקחו מזמרת הארץ קאי על ענין הזמרה (ניגון), שרנו את הניגון "הרבי שלנו צדיק דורנו", שמנגנים אותו התלמידים הספרדים בישיבתנו בלוד וכן בהבתי ספר למלאכה ובבתי הספר של הרשת [את הניגון התחיל הר' ש"ב בוטמן].

כן צוה לומר לחיים בשביל כל אחד מהשלושים שנשארו באה"ק ת"ו, וכן בעד כל אלו שהתעסקו עמנו בהיותנו שם.

סיום ההתוועדות בשעה 3:50. השיחות נרשמו בהנחה ע"י החוזר.

כפי פקודת אד"ש, עשינו ג' מנינים לקריה"ת וכל אחד ואחד עלה לתורה ובירך ברכת הגומל.

אחר תפלת ערבית מסר לנו הרב חדקוב בשם "כ"ק אד"ש, כי תוקף שליחותינו הוא עד יום השלישי, וכי עד אז עלינו לערוך את הפרטי-כל והדו"ח של הנסיעה. וכי באלו הימים אין לנו לעסוק בשום ענינים צדדיים.

אח"כ יצא פעם שניה ואמר שיום ג' הוא ג"כ בכלל זה, כי שייך הוא ליום הש"ק העבר, וגם אמר שכ"ק אד"ש ביקש את המראה-מקומות מהפלפולים שאמרנו בדרך נסיעתינו.

השמטות: את הניגון "הרבי שלנו" חיבר הת' שמחה זילברשטרום הי"ד, והוא מהניגונים הראשונים ששמענו בעת בואינו לאה"ק ת"ו.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch

770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

מנחת מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה.

מזכירות SECRETARIAT

פאר דער פרעסע

מיטוואך, י"ח תמוז, זיינען ארויסגעפארען א גרופע פון צען ספעציעלע שלוחים פון ליובאוויטשער רבי'ן שליט"א, צו ברענגען דערמוטיקונג צו די ליובאוויטשער חסידים אין ארץ-ישראל, און ספעציעל צו די ליובאוויטשער קאָלאָניסטען אין כפר חב"ד.

די דאזיגע ספעציעלע שליחות איז פארבונדען מיט דער טרויעריגער געשעעניש אין כפר חב"ד אין ארץ-ישראל דעם פארגאנגענעם ערב ראש-חודש איר, ווען אראבישע אריינ-דרינגער האבן געמאכט א בלוטיגען איבערפאל אויף דעם חב"ד דאָרף, האבען זיך אריינגעריסען אין דער שוהל בשעת די קינדער זיינען געשטאנען שמונה-עשרה און האבן קאלט-בלוטיג דערמארדעט פינף תלמידים און זייער מדיח און איבערגעלאזט פיל פארוואונדעטע. דער דאזיגער בלוטיגער איבערפאל האט בשעתו אויפגערודערט די גאנצע וועלט. אבער דער ענטפער אויף דעם מצד די ליובאוויטשער חסידים, פאלגענדיג זייער רבי'ן, איז געווען: צו פארגרעסערען און אויסברייטערען דעם כפר און די מוסדות אין אים, אין איינקלאנג מיט דער טעלעגראמע וואס דער ליובאוויטשער רבי שליט"א האט חתם נאך דער געשעעניש געשיקט צום כפר. אין דער טעלעגראמע האט דער רבי שליט"א געשטארקט די הענט פון די איינוואוינער פון כפר, די תלמידים, לעת עתה און עלטערען, און אויסגעדריקט די פעסטע האפנונג, אז זיי וועלען זיך שטארקען איבער אלע שמערונגען און וועלען פאר-פעסטיגען און אויסברייטערען זייער ארבעט און מוסדות, מיט שמחה און בטחון אין דעם אויבערשטען, און וועלען פארשפרייטען די קוואלען פון חורבן און חסידות פון דארף ווייט ארום.

מיט אויסדויער און מסירות-נפש וואס איז אזוי כאראקטעריסטיש פאר די ליובאוויטשער חסידים, זיינען טאקע באלד געמאכט געווארען אלע אנשמערענגען דורכצופירען די נייע אויסגעברייטערטע פראגראם וואס דער ליובאוויטשער רבי שליט"א האט פארגעשריבען פאר די ליובאוויטשער חסידים אין כפר חב"ד. די דאזיגע פראגראם שליט"א איז בנינים, בית-הכנסת און להבדיל בית-הטבילה, בנינים פאר נייע פאך-שוהלען (אגריקולטור און דרוקעריי) אין צוגאב צו די עקזיסטירענדע; די אנטוויקלונג פון א צווייטען חב"ד דאָרף, מיט די נויטיגע מוסדות און צוגאב בנינים פאר דער ישיבה און פאך-שוהלען, אא"וו.

אין צוזאמענהאנג דערמיט זיינען אפגעפלויען פון ניו יארק די דערמאנטע שלוחים, ספעציעל אויסגעוועהלעטע ליובאוויטשער יונגעלייט פון די פאראייניגטע שטאטען און קאנאדע, וועלכע צייכנען זיך אויס אין לערנען, נגלה און חסידות, און עסקנות ציבורית. צו זיי וועלען זיך אונטערוועגנס אנשליסען אויך שלוחים אויסגעקליבענע דורך דעם ליובאוויטשער רבי'ן שליט"א פון צווישען די חסידים ליובאוויטש אין איראפא און אויסטראליע, און זיי אלע אלס פערזענלעכע פארשטייער פון ליובאוויטשער רבי'ן שליט"א, סימבאליזירענדיג דערמיט דעם רבי'נס פערזענלעכע באטייליגונג, ווי אויך די באטייליגונג פון חסידים איבעראל, אין דער אויסברייטערונגס ארבעט פון דעם כפר חב"ד און מוסדות חב"ד אין ארץ ישראל.

אין איינקלאנג מיט דער חב"ד שיטה פון אהבת ישראל, צו אויסניצען יעדע געלעגנהייט צו מאן אידען א טובה מאטעריעל און גייסטיג, האבען די דערמאנטע שלוחים באקומען אן אויפטראג אפצושטעלען זיך אויף זייער וועג קיין ארץ ישראל אין געוויסע לענדער, ווי ענגלאנד, פראנקרייך, בעלגיע, שווייץ, און איטאליע, צו באזוכען די מוסדות החינוך והתורה און בכלל אויסצוניצען זייער השפעה צו פארשטארקען דעם אידישען לעבען אין די דאזיגע לענדער.

אן אינהאלוספולע פראגראם און אלע פרטים פון דער ריזע זיינען אויסגעארבעט
 געווארען דורך דעם אפיס פון דעם ליובאוויטשער רבי'ן (מזכירות) פאר די שלוחים,
 וועלכע ווערען שוין דערווארטעט מיט גרויס אינטערעס און מיט דעם געהעריגען כבוד
 אין די פארשידענע לענדער און שטעט וואס זיי וועלען באזוכען. מיט ספעציעלער
 שפאנונג ווערען זיי דערווארטעט אין ארץ ישראל, וואו זיי וועלען פארברענגען ביז
 ראש חודש אלול.

הודעה לעיתונות מטעם מזכירות כ"ק אדמו"ר ע"ד נסיעת השלוחים

היה, כי יול תמוז תשל"ז,
אנצאן, אנצאנצ.

כך אנצאנצ שליטה

בנסעה היה כשורה.
בלת תלת ערבית ושחרית שהתנאלע הצבור על
האזינו, נצטרנו אחים מהנסעים, (שולי זאת לא היו מתנאלים)
על האזינו נסע גם אר לאעץ מה יאל על. לא. היה
לעם א צל כך אנצאנצ שליטה. בתוך הביורים אחר שאיל
מסכים עם כך אנצאנצ שליטה בזה שאיל צונו, ומה שאחר
שלא ינסוף עם הסנינות היהודיים.

אחר שהת'יצעו עמו, נתן לנו הכתבת שלו באמריקה,
שכנענו לשם לעיון אצות מן התוצות כך אנצאנצ שליטה
שתקיים ביום חול, כי רוצה לבוא, ותושב שאל כל יאל יאל אילי חסיד.

בלת תרידה נתן או שדה שחלוב סידוכ על תלת ה'
מתנה מפתסעים, ואמר אר לאעץ שאנצ ענה יתנאל אינה
(לעם).

כן התברנו עם אחר שאנצ אינה מן הישיבת תלת
בתולין. ונתנו לנו תנא והבטיח לנו בכל יום. ואמר שזה
כחוסה ועמים שנים שלא אמר זה.

בשעה חמש וחצי העלו אנצאנצ, ובתוך קבלת לעם
היי שם על שדה בתולין, כי מאר אנצאנצ, כי יאל אנצאנצ,
כי שואר אנצאנצ, כי שואר אנצאנצ, כי שדה נסקין, אר לאעץ.

ורם בכך סברו כל בענינים בני שכתב להם הרב'צ שי
שחלוב.

הנסעים

היה, א, ערה מנה, ושל"ט
צ'ניק, שווייץ.

בן מצמו"ק שלי"מ

הוא שץ בהמון מצמ"ק חזר יהוצא לריפני המאמכ
צ"ה מצמו"ק צ"ה, בין מנה אקב"ת שבת.

אמר בקני למאנו החמה התב"ל, וי"ו"ל הימאני למא
בהב"ל צרפי אלני שמי אנשי ונשי. צ"ב שוח"ל למא האון
דוילש בהב"ל דהכב מונק אלני חמיש מתנ"לים, יוסף ראצנעלענד
בהב"ל, (אאסאש לוסעלעל) אלני חמיש אנשי ונשי, שמה קירש
אלני עשרה וחמה מתנ"לים, בהב"ל דתלפ"ת, יהוצא לריפני
בהב"ל בפת ישראל אלני עשרה מתנ"לים.

סלוצת שבת שאכנו יחז ע"כ האנש שהיו בהמון
מצמ"ק (אצ"ה נפון אצ"ה צמ"ק) המשיך ע"כ שעה חצי השמיעת.
המשך הסלוצה חזר שד"ה בוטמאן מהשיחות של י"ב י"ז תמוז,
והסלוצה עתה נכה להתאוצות.

ההסלוצה שישית חזר יוסף ראצנעלענד המון ה"ל המאמכ
צ"ה אה"ו וחיל"ה. יהוצא לריפני חזר המאמכ צ"ה אמ"ן צע"ה
ת"ל בהב"ל "אל"ה"ה" אלני מנ"ן מצומצ"מ.

אלני שאמרנו יומ"א אבוא אל אר"ב, הוכרמ"ל, (בהסכמת
ת"ל וולשאפני) אסדכ ש"ה מאמ"ל וס"ל אברוצא ע"ל ש"ל כמו
שכתבנו בהמכתב הקודם.

בברוצא הוא שץ בין מנה אקב"ת שבת חזר שד"ה
ש"ל"ה המאמכ צ"ה מצמו"ק צ"ה.

אמר אמר תל"ת מוסף ספרו משיחות ב"ל אצמו"ר
שלי"מ האמנוצות, אלני התלמידים, וצברו עמה קצנע
למה, ושל"ה הבנה טובה, אלני ש"ה הישיבות שרמ"ל.
למ קרו הגית רבקה, והלמ שהב"ל הוא ע"ל.
מ"ה הוא ב"ל למה ומסוד"ה.

בז"ו שעה השמיעת התחיל ההתאוצות, והמשך כמה
שעות. קצת ההתאוצות חזר אגריהם (א"ל המאמכ) צ"ה
כ"ל ר"ל בא"ה, ולמ הרבה משיחות י"ב תמוז. שד"ה
ש"ל"ה חזר ל"ב משיחות ב"ל אצמו"ר שלי"מ.
המוצ"ש נס"ל שד"ה בוטמאן ושל"ה קירש אברוצא
עבור ההתאוצות, והשאר נס"ל היום בבני אק"ה
הישיבה.

היה, ד', ג' חנה, תשל"ז, כוונ, איטליה.

בן אמונו שלמה

הבקר ציון ה' בזיכרון, אחר סדרה היומורים והתנאים
בהיכל צדק ישרון, הקרלו הישיבה קטנה של הרב צד.
ו"ס. שם אומרים כשקלים תלמידים ותלמידות. דוד מאט
זיכר לנו הכתה אומצ משנות, דברי תינוך והתקורות.
אחר ארומת הקרל הרב בויש, איש כבן
שנים שנה בצקן אבן, מנהיג הקהילה אאודת אחים,
(אנשי נאיון) והוא מחסידי הקרל. שהינו אצלו כשנה, וצברנו
עמו בנאה, ואודות חסידות חרל.

אחכ נפלט אלוסקין, שם הקרלו תמלה הרב ברואם,
לכך כבן שנים וצקן אבן, אבן יליד מנחם. יצירותיו
בנאה אינם מקוישים ככ'. שהינו אצלו כשנה ובעק כבן
(כנסו ל תלמידי הישיבה בשם, להביאנו להישיבה.
יש להם רק קנין א' אבן נאה ומסודרה. שם
אומרים יותר מארבעים תלמידים, עוקרים קטן 15-19,
צטרף ומשה היה מזכיר, והשאר, משאר עיבות בשו"ת,
חזר מאחזים שבאים מחוץ לתחנה.

המשיח בשם, הרב וואסערמאן, יליד נאיון, כבן שלשים
שנה, אומצ בכולו אצול איש באי. וזה כן כספוק
שקילה המורה בלוסקין. אחר לנו שבכאן אונן אמוצ
התלמידים כאן אינה בהדוגמה שמתאים אליו שלטם
כי אחרו להתחיל בלימוד.

אחזים מאתנו צברו עם התלמידים בנאה, ואחזים
צברו עם התלמידים אודות לימוד דאח, ואין ביניהם שום
התנצחות אנה. התצברו עם תלמיד א', אצמוצ בקיואר
מכתבים עמו, ושלחו סכני דאח עברו, וצבור תלמידים
אחרי.

לם צברו אחזים עם הר"ח הרב משה סאלאוויטשיץ
בנאה. הוא כבן ארבעים ומשה שנים, וצקנו שחור.
הוא איש מתון, וקושה הרושם שיכול לימוד אומרים עליו
שהוא קל מצות טובות. משום הקצר הקלמי לא צברו
עמו אודות חסידות.

אחר הביקור נפצעו אצרה אצירי. בהמקום
שאלנו איוות הערה, נפשו בהעבר אווס שאצירא
מנאיארק, וצברנו מעט עמו.

ה"ה, ישיע, כ"ז תמוז, תש"ז, נאריז.

כך אצטו"כ שליטה

אתמול יום ה' בקרב האל אצטו"כ. ע"י שבה התעורר
לשון ה' רע"א וואשאפלי, ומאז ראבלין, והביאט פ"ירה
זהמאון אלע.

אזר ארומת הברהים נטעו וחב עם ל' רע"א, אהישיבה
בית יוסף בהכ"כ לערבלין, יותר מהמיים לילאמאעלע מנאריז. שם
אומרים יותר ממאה תמימים, רובם ככולם ספרדים ממאראן, געל
23-8, אהל רובם בין השנים 18-13.

שהיו שם (מות מע"ט מתי' שעות, דברט' אן קבוצות
תמימים אצל שלימות, אה"כ נאם שד"ה בולמאן בעיריית
אוצת השלימות, ולימוד בחסינות.

בז"ה למעיינה התקוצות בהשכה, וברא כע"רבקה מנינים
מאנש, גם ל' נט' בא עם קבוצת תמימים ספרדים.

שד"ה שט"וב חצר המאמר ד"ה מצמול ארז, ואברהם
לע"ה חצר אן מאת י"ה תמוז בנוע"ל השלימות. ואה"כ
ביאר ל' נט' שכמו שהשלימות הוא אה"ל המעיינות חובה,
כמו"כ הוא ל' יוסף בלימוד דא"ה בהחוקמות שיוצאים כבר מזה.

ע"י קשת ל' נט' ביאר שד"ה שט"וב בעיריית, אביר
התמימים הספרדים, אוצות השלימות ואוצות איחוד דא"ה, אה"כ
חצר אברהם לע"ה המאמר ד"ה כ"כ רב"ל כאה"ל.

היום היינו אצל הרבי' רע"א, הרב הראשי בצרפת,

לדוא שמה בקוויט. אמר שהוא מוכן לומר אצטו"כ כ"כ
אצטו"כ שליטה אצטובת הנ"ל, ושהוא שולח לו ר"ש. אה"כ ממנו
בבתובת ואמר שיכתוב ל' קצמו.

ע"י נט' שמואל נאעלמאן, אברהם לע"ה ושד"ה שט"וב
אהישיבה, השאר יסארו כאן בעיר, יצ' מוצעל, שאב לע"ה
ל' נט' התקוצות בהישיבה.

קרטו החסידי' ישראל' נה ש"י, והוא אמר שבשו"ץ
האחרון אינו מוכיח כ"כ בטובה.

הנוסחים

היה, פ'י, מנא, זמא, זמא
כך הדב

כך מצחוק שלי

היום בקר הודיעו לנחם ששני לא יהא אקרנו
ההכר, כחבורה מתאה, אלא נקרנו כשניה בינואים אחר
הביקור וההגלות הראשית.

אמרנו או שרפוננו אסחור סדר הביקורים כמא שנסבר
מתאה, ובאין הדרה נקרנו, אלא מכאן אלהא ישא מתא
קצנעם כמא.

השנה השנית פרהם, נעט הטעס, יחזעז לנחם, אינואים.
השנה חצי הרבולית העט אבית הדב נצוין, ושם נחו היו הכב
נעלים סאנים, ואחיו ליהודא אב.

שם ישבנו כשהם מנינו החיוני, נש ודיבורים ארזים, ועטע
עם לנחם, הדב נצוין, וזי נעלים הו, אהרה נסים. לבא אובנו
הסדר נעם ילתי, וישבנו אצלו כחצי שנה.

אמר שמרנו או הנש וקוד דיבורים ארזים הצבנו לנחם
שהוא קומע על צדו של כך מצחוק שלי, הנואץ והמניתי. וענה
הוצאי, ונעם מכתבים ומכרעה גדולה מנך מצחוק שלי, והם
שכחה רבנים הוכו אקר הטענה של האנות, אין להם שום ידקה בזה
שראו, ואם הווא שדחה לזי אהם, אין דני ומחא נסא אקניז
דצה ואינו מבין איך שחוקים על כך מצחוק שלי, בשם שיש או
יזיקה, אם היה נפסה של האנות.

ביקש מתא, בשעת הלכתי, שנקרו עין שנחבנו אינואים.
אמר נעט אהיה הרבוב, שם נחו היו הדב אונטערמאן מתא אדיב,
מר בארמאן מדשעט, והיה וואלעקטור מצעקניט אחר שמכנו
נש, ואינה דיבור ונפו, התיא הדב הרבוב, אכלת הוב אונטערמאן,
אזות נעויות חלד במחריף, וארש. שראו כחבורה אלו של הדב
הרבוב נכח דנת עין העקלות. האמפן יבא הדב נצוין כי הדין אעטק
דענון נתיא שו.

אמר ישיב מבי שנה, התנאלע דבת אלת מנה דביה, וזכה
היה הרבוב, אהש שכל דאמאן שיאד ויצחא לנתי, נאמר השוע
דהניאן חזקני הבהת.

אחכ הי כבר רבך שנה אחר שנה החושית, נעט אבית
לנעלים, אחרות לז שנה ששית כי אצ עילת אהיות אצל שנה
מאט אחר שנה הישית העט אבית, וקר אומט, דתאה שאל
השום כך מצחוק שלי, ומסרנו או נש. אחר נפס הדב אגריהם
אן, ואם הוא ישג נענו.

בקרנו יחפו החיוני סינכות, אם הרבאן סניך סינכות
ובתוך הסערים בככר שנה שניה מתה מנך מצחוק שלי, נש
אצור אומט, והוא שנה כובה, שפון שאל שוהים דאן על איה
שבועות, שנשא איזה שיעור מארז, קען נש ואזות ארש

יום א' כ"א מנ"א. ירושלים עיה"ק ת"ו.

כפי ההוראה שקבלנו למדנו כל היום בישיבת תו"א, היו שם יותר על ששים תלמידים כ"י. וגם מחר אי"ה עלינו ללמוד שמה.
בשעה 8 בערב בקרנו יחד עם הרב סלונים והרב ססונקין שיחיו את הגערער, רצינו לבקר תחלה את הבעלזער, אבל א"א לבקרו עד יום ג', והגערער יעזוב את ירו"ו ביום ב' ולכן בקרנוהו תחלה.
שהינו אצלו כעשר דקות, לבוש משי, כובע סאמעט, אנפילאות שחורות, עמד כל הזמן, יצא לרגע וצוה לא' מהמשרתים שיביא יין ומיני מזונות. חתך בעצמו את המזונות וכן מזג את היין.
מסרנו לו פ"ש.

שאל אם זהו הפעם הראשונה שמבקרים אנו באה"ק ת"ו, וכשהשבנו כן אמר: אבל לא הפעם האחרון.

שאל מפני מה אין כ"ק אד"ש מבקר באה"ק ת"ו, ענינו שעפ"י פשוט הוא מפני ריבוי העבודה שא"א לו לעזוב אף לרגע.
בתוך הדברים אמרנו לו שגוד לא התפללנו תפלת ערבית, ואמר א טעימה מועטת מאכט ניט אויס, ואמרנו לו הטעם משום דרבים מידכר אהדדי.
א' מאתנו הזכיר ששמע בשם חסיד א' ששתיית משקה קודם התפלה פועלת אז מען זאל דאוונען גשטמאקער.

ואמר הגערער שהוא שמע איפכא ששתיית משקה אחר התפלה מטעם דידע שור קונהו וחמור אבוס בעליו, דכשרואה אחר התפלה שעדיין שור הוא, עוסק הוא באבוס (משקה).
ואמרנו שזהו בודאי, אלא אפילו קודם התפלה א יש ג"כ מעלה.
הי' עוד חילופי דיבורים, וניכר הי' שמונע הוא מלדבר.
ספרנו לו שתוכן שליחותנו הוא להפיץ המעיינות חוצה. ואמר: דאס דארף מען דא מעודד זיין און מעורר זיין.

בעת הפרידה אמר: איר זאלט מצליח זיין אין אייער שליחות, וביקש למסור פ"ש לכ"ק אד"ש.

א' מהשלוחים שעמד אצלו אמר ששמע ממנו שאומר בלחש, שה' יתן מ'זאל קאנען זאגען דעם רבי'ן אליין ברוכים הבאים.

משם הלכנו לבקר את הישיבה שלו "שפת אמת", שם התפללנו תפלת ערבית. אחדים בקשונו שנאמר איזה דברי חסידות, מתחלה סרבנו מפני דרכי שלום, אך כשהפצירו לבקש אמרנו שאם המשגיח - הרב וועקסלער - יתן רשות ננאום דבר פה, וכשנתן רשות נאם שד"ב שם - טוב אודות לימוד א' חסידות בכלל והפצת המעיינות חוצה, ולימוד חסידות חב"ד - שנתגלה אח"כ - בפרט.

אח"כ בקרנו את "ישיבת המתמידים" - עפ"י בקשת המנהל ר' אברהם לייב קליין - לומדים שם מאתיים תלמידים כ"י, בגיל 8-16, לומדים שם בערב איזה שעות, נוסף ע"ן שלומדים כל היום בישיבות שונות. (עכשיו בזמן החופש לומדים שם כל היום כולו).
הראו לנו רשימת מתלמידים שקבלו על עצמם לשנן בע"פ סכום מסוים של דפי גמרא, יש אחדים שקיבלו לחזור מג' עד ה' מאות דפים, והשאר הם פחות מזה. ועבור זה מקבלים מתנות מהישיבה.

המשגיח דשם ר' אורי ראזענבערג נאם בפני התלמידים והרבה להפליג את פעולות ליובאוויטש, והזכות שיש להם - לישיבת המתמידים - ששלוחי כ"ק אד"ש באו לבקרום ולנאום לפניהם. והציג את אברהם קארף. המשגיח הוא אחד מועד הראשי של הנטורי קרתא.

אברהם קארף דיבר מהשיחה של כ"ק אד"ש ל"ג בעומר תשי"ג אודות ר' עקיבא שראה אין שמים ע"י שירדו הרבה זמן עשו חור באבן, שזהו הוראה שאפילו אם לומדים לאט לאט מ"מ במשך הזמן יכולים להיות למדן גדול, והתלמידים היו יותר גדולים עליהם לדעת כי כוונתם בלימוד התורה צ"ל מצד אהבת התורה דהיינו שיהי' תורת חיים, אף שהתורה אינה מקבלת טומאה, אבל מ"מ מצד לומד התורה יכול להיות ענין היפך הסהרה ג"כ שלא יהי' ח"ו תורת חיים, וע"ן צריך להיות לימוד פנימיות התורה שאז הוא תורה תמימה גוף ונפש, שהנשמה מחי' גם את הגוף, כמו"כ חסידות מחי' גם את הנגלה שיהי' בהצלחה מופלגה. דיבורו השאיר רושם.

בלילה נתקיימה אסיפה עם צא"ח סניף ירו"ו. האסיפה נקראה עפ"י בקשתם, מסרו דו"ח מפעולותיהם, המזכיר של צא"ח בירות"ו שמעון שי' יעקובוביץ רשם את הפ"כ. נמשכה עד שעה 2 לילה.

שלמה קירש התועד עם תלמידי תו"א. רושם חזק.

השמטות:

שמענו, כי אחר שיצאנו מהגערער אמר לאחדים מתלמידיו בזה"ל: איר זייט חסידים? קאטשאנעס זייט איר, דאס איז חסידים!

9
הרבנים פלוניס ורבינוביץ הלכו להם, ואנחנו נסענו להר ציון לראות משם מקום המקדש, שם קרענו קריעה וברכנו ברכת דין האמת, בשם ומלכות. בעת רדתינו מההר פגשנו את ר"נ רבינוביץ ועוד אחדים, והראו לנו מכתב שקבלו זה עתה מכ"ק אד"ש, שכותב שם שנתועד בביהכ"נ החבדי בשכונת מזכרת משה. זה הי' ענין של השגחה פרטית כי כבר ~~אצל~~ כנ"ל הוסכם אצלינו להתועד שם הלילה. ומיד נסענו שמה. בבואנו שמה - בשעה 8 - התפללנו תפלת מנחה וישבנו להתועד, בין החמשים נאספים היו ~~שם~~ הרב סטונקין, הרב ברוך שמעון שניאורסאהן, ועוד. יהודה קרינסקי חזר ענין משיחת כ"ק אד"ש, דיוק הלשון של הפצת המעיינות

חוצה.

זוסיא פאזנער חזר חלק משיחת י"ב תמוז תשט"ז.
שד"ב שם - טוב סיפר איז סיפורים, ועורר - בהתאם למכתב כ"ק אד"ש - להוסיף על שיעורי לימוד דא"ח שיש בביהכנ"ס.
החליטו ללמוד גם ביום א' שעה אחת לקו"ח, וישתדלו להוסיף מספר המשתתפים. (יש להם קביעות ללמוד התניא פעם בשבוע ביום ג').
גמר ההתועדות בשעה 9:30.
בעת ההתועדות בקרו שד"ב בוטמאן, אברהם קארף ויוסף ראזענפעלד בישיבת הערב ע"י צא"ח בירות'ו.
לומדים שם כששים תלמידים בכל ערב, אחרי זה שלומדים כל היום בישיבות שונות. בעת ביקורם של הנ"ל היו שם רק כארבעים תלמידים כי בעת הוא זמן החופש, שד"ב בוטמאן דיבר אודות הענין שאף שלומדים פה רק איזה שעות ביום וכל היום לומדים במקום אחר, אבל מכיון שזהו מיסודו של כ"ק אד"ש צריך זה הזמן שלומדים פה ליתן להם חיות בהלימודים שלומדים במקומם הם, ותוספות כח בקיום התומ"צ. קארף וראזענפעלד בחנו את התלמידים.
בביהכ"נ שנמצא שם הישיבת הערב יש ~~שם~~ גמ"ח תחת הנהלתו של הרב האלפערן, בגמ"ח יש כששת אלפים לירות, ונותנים הלואה עד מאה לירות.
אח"כ ביקר יוסף ראזענפעלד בסניף ישיבת המתמידים, ושם נאם לפני ששים תל' כ"י משיחת כ"ק אד"ש ל"ג בעומר תשי"ג.
קבענו להיות אצל הבעלזער בשעה 10:00 בערב, אבל בא שליח מיוחד ואמר שנבוא בשעה 11:30.
באנו בשעה המוגבלת - ביחד עם הרבנים סטונקין ר"ז ורי"ל סלונים - וחכינו ~~משעה~~ כג' רבעי שעה.
כשנכנסנו צוה שלא יהי' נוכח שם שום איש.
לבוש משי, כובע סאמעט, מכנסים ואנפילאות לבנות, עיניו סגורות נתונות למטה. הגבאי שלום פאגעל לקח ידו של הבעלזער ופשטה ונתן שלום לכאו"א מאתנו, בלי הבט עלינו, מסרנו לו פ"ש. וענה: (בכלל מדבר בקול נמוך מאד ובמהירות גדולה וקשה לשמוע, והגבאי חוזר אח"כ על דבריו, אבל ראינו שאינמוסר הדברים כהווייתן ממש אלא פולכנס, ומ"מ מלים אחדים שמענו בבירור).
דער געריס איז בא מיר בחשיבות, און גיס איבער דעם רבי'ן א געריס, איר זאלט מצליח זיין אין דער שליחות און איר זאלט זיך קענען פירן אין ארץ ישראל ווי מען דארף.
הגבאי אמר לו אז זיי זוילן זיך געזעגענען אויך, ושאל: ווען פארן זיי? וענינו: ביום ד' ר"ח אלול.
ונתן ידו עוה"פ כנ"ל לכאו"א ואמר לכאו"א: זייט מצליח.
אמרנו לא שעיקר ענין השליחות הוא להפיץ המעיינות חוצה, ושכ"ק אד"ש אמר שזהו הכנה לביאת המשיח. ואמר:
דאס דארף מען טאקע, עס זאל זיין א ישועה, (כאן נתרגש קצת) א גאולה שלימה פאר אלע אידן פון ארץ ישראל און פון איבעראל דער גאנצער וועלט במהרה בימינו. שהינו מעט יותר על חמש דקות.
אח"כ חזרנו להמלון "ציון".

ד"ח מהרח"ק שי מפגישת השלוחים עם האדמו"ר מגור (הבית ישראל) זצ"ל
ועם האדמו"ר ר' אהרן מבעלזא זצ"ל

ביום ב' כ' סיון תשט"ז התפרסמה מודעה מטעם מזכירות כ"ק אדמו"ר, שהוגהה על ידו, ע"ד האפשרויות להצטרף לנסיעה זו.

ב"ה, כ' סיון ה'תשט"ז
ברוקלין

בהתאם עם השיחת כ"ק אדמו"ר שליט"א בעת ההתועדות דחג השבועות
השתא, אשר עשרה ויותר צעירים - בחורים ואברכים - מאנ"ש שי יעלו
- לכמה שבועות - (בצד הלכה על מנת לחזור) בימי הקיץ הבע"ל לארצנו
הקדושה, תבנה ותכונן במהרה בימינו על ידי משיח צדקנו, ויחישבו בזמן
היותם שם בכפר חב"ד, בכדי לעודד את רוחם של אנ"ש שי יבקרו גם כן
X את ישיבות חב"ד אשר באה"ק חובב"א וגם את ירושלים עיה"ק ואת ציון
הרשב"י, ציון האריז"ל, הרמ"מ מהארדאק ועוד.
- כל הרוצים להכנס ברשימת הקאנדידאטים של הנוסעים צריכים להתדבר
בהקדם עם המזכירות.

מובן אשר להרשם יכולים רק פאלה אשר לפי תעודותיהם (פאספארט) - לא
תהיינה אצלם שום מניעות לחזור אי"הש לכאן בשעה טובה ומוצלחת.

מ ז כ י ר ו ה

Handwritten notes in the original image include: "Lider, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

ב"ה, כ' סיון ה'תשט"ז
ברוקלין

בהתאם עם בהמשך לשיחת כ"ק אדמו"ר שליט"א בעת ההתועדות דחג השבועות
השתא, אשר עשרה ויותר צעירים - בחורים ואברכים - מאנ"ש שי יעלו
- לכמה שבועות - (בצד הלכה על מנת לחזור) בימי הקיץ הבע"ל לארצנו
הקדושה, תבנה ותכונן במהרה בימינו על ידי משיח צדקנו, ויחישבו בזמן
היותם שם בכפר חב"ד, בכדי לעודד את רוחם של אנ"ש שי תושבי חב"ד וגם את רוח אנ"ש
שי כאן, דיבקרו גם כן
את ישיבות חב"ד אשר באה"ק חובב"א, וגם את ירושלים עיה"ק ת"ו, ועוד ואת יהיו על ציון
הרשב"י, ציון האריז"ל, ציון הרממ"מ מהארדאק ועוד,

כל הרוצים להכנס ברשימת הקאנדידאטים של הנוסעים לנסיעה זו צריכים להתדבר
בהקדם עם המזכירות.

מובן אשר להרשם יכולים רק פאלה אלו אשר לפי תעודותיהם (פאספארט) - לא
תהיינה אצלם שום מניעות לחזור אי"הש לכאן בשעה טובה ומוצלחת.

מזכירות

פגא 607

~~און ווי געזאגט פריער אז שלא בדיעה ידברו. ווארום דארטן בעס פשט פונ~~
~~אין דבקרוכי אקדש ווייס מען אויך ניט. איז מסביר זיין א ענין הבלתי מובן מיט~~
~~נאך א ענין הבלתי מובן, בולב דעם וויילע יענער ענין להוט אין דרוש און דער~~
~~וויילע האט ער ארויסגעזאגט זיין פשט, איז דאס תנחומין של הפל, און ס'איז ניטא~~
~~וואס צו מאדען זיין דין שמים, נאר ווי עס שטייט - וילם אהרן.~~
 א ודאי טאר מען ניט להרהר אחרי מדותיו של הקב"ה, אבער דאס מיינט ניט אז
~~מען זאל מקבל זיין תנחומין של הכל, און דער ענין וואס ס'איז דא געווען, איז לע"ע~~
 האב איך ניט געפונען קיין ביאור אויף דעם, נאר געוויס איז אז פון דעם וועט
 ארויסקומען כפלים לחושי'.

7. אז מען וועט פארשטיין אויך מיטן שכל אנושי און אודך הוי' כי אנפת בי, אז עס
 וועט זיין דער אודך פאר דעם אנפת גופא, ווארום מען וועט זעהן אויך בעיני בשר
 אז דאס איז טוב הנהגה וחיוב.

בנוגע לפועל איז:

אזוי ווי עס דארף זיין כפלים לחושי', איז אויך די וואס זיינען אין חו"ל
 זאלן זיין משתתף זיין בהחזקת הכפר, און די וואס האבן ביז איצטער אויך משתתף געווען,
 זאלן זיי פון איצטער אן משתתף זיין זיך ביתר שאת.
 און די השתתפות דארף זיין ניט נאר בממונו נאר אויך בגופו ובנשמתו. וע"ד
 סאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר בנוגע די אידן וואס געפינען זיך אין רוסלאנד, אז דורך די
 החזקת התורה פון די אידן וואס געפינען זיך אין די פרייע לעצמצמען מדינות, דורך
 דעם וועט זיין א היזוק אויך צו די אידן וואס זיינען אין רוסלאנד.
 ובמילא דארף מען זיך משתתף זיין אויך בגופו ובנשמתו, אז מען זאל מוסיף
 זיין בלימוד התורה, ובפרט בלימוד פנימיות התורה, ובקיום המצוות בהידור, וואס דאס
 וועט זיין א סיוע אויך צו זיי.

ווארום אלע אידן זיינען אחים ממש, ווי ער איז מבאר אין תניא, וואב אחד
 לכולנה, ועאכ"ו אז מען איז פאראייניקט אלע צוזאמען דורך דעם לימוד מיט דער
 הנהגה פון תורה והנהגת משה שבדורנו, הודו כן אלו דברים.
 מען דארף דאך יעדער ענין אויסטייטן בפרטיות און בנוגע לפועל: און אז
 יעדער איינער דארף זיך משתתף זיין בהחזקת הכפר, בממונו בגופו ובנשמתו.
 בנשמתו יעדער איינער זאל מוסיף זיין בלימוד תורה החסידות והנהגה בדרכי
 החסידות, וואס דאס וועט געבן א נתינת כח אויך צו זיי, און דער עיקר איז, עס זאל
 זיין קירוב הלבבות, כאיש אחד חברים, וואס במילא איז אויך דער מענטש וואס (הסד
 פמה היבוח) וועלן נגדו ווערן נאכך רוב.

בגופו: מען זאל פועל'ן אויך נאך איינעם אז עס זאל זיך אויך משתתף זיין
 בהחזקת הכפר, און אויך פועל'ן דאס איף א זולת דאס, און דאס גענוג פון יוד.
 בממונו: כפשוטו, מען זאל מחזיק זיין די אלע מוסדות הקיימים מכבר און אויך
 אויך בויען נייע כפי דרישת השעה, ביז אז דער כפר חב"ד זאל זיין דער ארט אין א"י
 וואס פון אים וועט נמשך ווערן די מעינות, פון בעש"ט מיט די יענערע דבייט ביז
 כ"ק מו"ח אדמו"ר, והוצא. ער פארשטייט דאס.
 און דורך די השתתפות באהבת ישראל, וועט גענוג זיין דער כפלים לחושי',
 אז אנשטאט דעם וואס גוים שלאגן אידן, אנשטאט דעם וועט נתגלה ווערן דער א"י אויך
 אין גשמיות, און אשר אבני' ברזל, מיט די אלע מעלות וואס רעכנט זיך אויף א"י, ביז
 עס וועט זיין דער וראו כל בשר יחדיו כי פי הוי' דיבר, אז מען וועט אנזעהן במוחש
 בעיניבשר, דעם כח הפועל בנפעל, און מען וועט ממשיך זיין דעם ביהמ"ק השלישי,
 וואס ער איז שוין בנוי ועומד למעלה, למטה במהרה בימינו ממש.
 (ציוה לנגז הניגון והרקהי לכם ברכה עד בלי די.)

איינע פון די אופני ההסתפות איז, עס זאלן פארן צעהן-עלף בחודש, און
 יונגע לייט וועלן זיין צווישן זיך, קיין א"י. בעיקר וועט מען זיין אין כפר חב"ד
 און אין דער ישיבה אין לוד, אויך לבקר על המקומות הקדושים, און שפעטער קומענדיק
 צוריק - מסתמא וועלן רבנים געפינען א היתר אויך פארן צוריק גיין אן מען וועט
 מסתמא זיין אבער א הודש אין א"י - מיטבריינגען מיט זיך אויך דא"י קיין חו"ל.
 אין אגה"ק שטייט אז אסוף א אידן, אגודתו צומתו מחפשט בעד אויך פון
 ג"ע, בשעה ער איז פדבדב, און אזוי אויך פארקערט. במילא קען דאך זיין אז מען זאל
 זיין אין א"י, און מיינען אז אסוף איז אויך דא"י און די מעשה איז גאר ניט אזוי.
 אזוי אויך פארקערט, מען קען זיין אין חו"ל און מיינען אז דאס איז אויך דתנו"ל דא.
 און די מעשה איז ניט אזוי.

אין בשעת אל וועלן פארן עלף בחודש מהכא להתם ומהתם להכא, אן גשמיות דיקע
 פניות, וועט מען מיטבריינגען דעם אויך דא"י אהער און ממשיך זיין דאס למטה אלע
 מעשרה טפחים, און אזוי אויך דארטן וועט עס בריינגען א חוספות/אגב אין דער גיטימל
 און ס'איז אין דער געזעצט סביבה. וקהל צאן היהודים ג"ל. (ע"ד חלבי, 102)

דאס איז
לנדען

און

פגא
ליי
102

104/22

P. Aile

P. Aile

who thirstily drank in their words.

On Wednesday morning, the fields near the airport were once more filled with hundreds of onlookers. With emotion they bid the Shluchim farewell, and asked them to bring regards to the Rebbe from the Chassidim in Eretz Yisroel. On everyone's lips remained one tefila – retzoneinu liros es malkeinu!

After some delays, the Shluchim departed Eretz Yisroel, making a number of brief stops in Europe on the way to New York.

Upon arrival in New York the Shluchim returned to 770, ready to report on their trip. They received a message from the Rebbe that they should first rest, and they would be able to enter yechidus the next day.

On Friday at 4:15 the group of Shluchim were received for yechidus with the Rebbe. The Rebbe addressed their shlichus, encouraging them to write down all the details of their shlichus while it was still fresh in their minds.

The Rebbe gave them a brocha that everything they endeavored during their shlichus should materialize in a revealed way, and bring brocha to the Shluchim as well.

To the surprise of the Shluchim, the Rebbe concluded by giving each of the Shluchim a copy of the maamorim that had been said during the weeks they had been in abroad.

“These maamorim” continued the Rebbe, “should render it as if you had actually heard the maamorim in person.”

The revolutionary shlichus did not stop here. On the contrary, the aftereffect of the shlichus grew stronger in the years following the shlichus, as the Chassidim in Eretz Yisroel grew stronger in their hiskashrus and dedication to the Rebbe.

In the farbrengen of Shabbos Parshas Nitzavim-Vayelech 5716 the Rebbe mentioned the group of guests who had arrived in New York for Tishrei for the first time, explaining that this was because of the impact the Shluchim left in Eretz Yisroel.

It is remarkable to mention that the delegation of Chassidim that arrived for Tishrei in New York for the first time in Tishrei 5717, consisting of twelve individuals, perhaps an equivalent of the twelve Shluchim.

“We were warned by many, that the Yidden who resided in Yerushalayim are very punctual with their schedule. It was impossible that they would remain after davening to farbreng. They were meticulous about consuming their seudas Shabbos right after davening.

Just the opposite is what happened in fact. After hearing the Shluchim speak on Friday night, and teach Chassidus in the morning, the crowds were riveted. The Shul teemed with Chassidim and non-Chassidim. Many members of Neturei Karta were in attendance as well.

No one wanted to leave, and they begged the Shluchim to share more. After Shacharis, the shul remained filled to capacity, resulting in a lively farbrengen. For hours on end we farbrenged, told stories and sang niggunim,

completely out of line with the usual Yerushalmi conduct.”

Rabbi Shalom Dovber Shemtov remembered fondly how Reb Zushe the Partizan (Wilmovsky) announced after the farbrengen had ended:

“היינט, האט מען איינגענומען ירושלים!”

“Today, we have conquered Yerushalayim!”

In somewhat of a whirlwind, right after Shabbos a group of the Shluchim headed to the Kol Yisroel radio station, where they were interviewed by Mr. Shmuel Avidor. Their words resonated throughout Eretz Yisroel, impacting Yidden of all kinds. Later in the week they received many other interviews, including one with a station called Kol Tziyon Lagoleh, which was being heard across the world, even in Soviet Russia.

Throughout the next few days, the Shluchim learned in Yeshivas Toras Emes and also visited other Yeshivos in the area.

In Yerushalayim as well, a grand kabolos ponim was held, and hundreds of Yeshiva bochurim from around the city joined. Many of the Shluchim spoke, sharing ideas in nigleh, Chassidus, and about strengthening hiskashrus.

Shul after shul and community after community wished for their presence. The Shluchim crisscrossed Eretz Yisroel leaving light and hope in their wake.

Bittersweet Farewell

Rosh Chodesh Elul brought the historic trip closer to its end. On their final night, the Shluchim spent all night farbrenging with the bochurim in Kfar Chabad,

The shluchim distribute pocket-sized Tanyas to the children of the chabad school in Lod, Eretz Yisroel

The shluchim also addressed the Anash and N'shei Chabad in Lod.

In the days that followed, the Shluchim visited dozens of towns and villages in that area, bringing regards from the Rebbe and energizing the populace.

On Monday they also visited numerous mekomos hakedoshim in Tzfas, Tverya, and Meron. Rabbi Avrohom Korf chazzered a maamar at the kever of Rashbi, as well as while they visited the caves of the Idra Kadisha.

The Cheder in Lod had over 300 students, and they all gathered together⁵ for a special assembly together with the Shluchim on Tuesday, 16 Av. Rabbis Butman, Shemtov and Korf spoke and farbrenged with the children. At the conclusion of the farbrengen one of the young students stood

5. A detailed list of many of their activities is published in the introduction to Igros vol.13 .

up and asked the Shluchim to relay regards from all the children to the Rebbe Shlit"a. Without hesitation the Shluchim agreed.

Another school boy asked the Shluchim to please ask the Rebbe to allow a Sicha to be recorded, because they had never heard the Rebbe's voice!

Later that week the Shluchim presented each child with a pocket-sized Tanya.

Rabbi Shmuel Fogelman traveled the next day together with the secretary of Tzach, Rabbi Leib Kahan to a remote village called Moshav Taoz, where the recently arrived immigrants from India were residing.

The Chief Rabbinate of Petach Tikva organized a huge kabalas ponim for the Shluchim in the largest Shul in Petach Tikva on Thursday night. The Shul was

filled from wall-to-wall, and the crowds were addressed by the Rabbonim and local dignitaries. The first Shliach to speak was Rabbi Avrohom Korf, who delivered a pilpul in Gemora. Rabbi Shalom Dovber Shemtov brought regards from American Jewry, and Rabbi Faivel Rimler explained a concept in Chassidus.

The impact upon the residents could be seen openly, and the gathering was followed by a farbrengen led by Rabbi Yosef Rosenfeld and Rabbi Yehuda Krinsky.

Shabbos in Yerushalayim

Many fond memories remained in the minds of the Shluchim after this unique Shabbos.

Rabbi Shalom Dovber Butman recalled the unexpected turn of events that Shabbos:

Carrying On

During the Farbrengen on the Shabbos after the Shluchim returned from Eretz Yisroel, the Rebbe dedicated almost every sicha to the subject of their shlichus.

In between the sichos the Rebbe asked the Shluchim to say L'chaim, and to sing a song that they had brought with them from Eretz Hakodesh. The Rebbe drew a connection to an explanation given by Reb Nachman of Breslov on the words "Mizimras Ho'aretz" that is said in the story of the Yaakov and his sons about the fruit of the land, where Reb Nachman says that "mizimras" can also be translated as a song.

Rabbi Shalom Ber Butman then began the song "Harebi shelanu hu tzaddik v'nasi doreinu..." which was composed by the teacher in Beit Sefer L'malocha killed in the attack.

The Rebbe then instructed the Shluchim to say L'chaim for the few Shluchim who had not returned from Eretz Yisroel, and for all those who had helped during the shlichus.

As the Rebbe had instructed the Shluchim, after the farbrengen the Shluchim made three separate minyanim for Mincha, so every Shliach could receive an aliya and say Hagomel.

After Ma'ariv Rabbi Hodakov informed the Shluchim that the Rebbe had stated that they were still considered Shluchim until Tuesday! During this time they should make sure to write a duch of everything that had occurred. Furthermore, during these three days they should not get involved in any other matters.

Soon after Rabbi Hodakov emerged from the Rebbe's room again and explained that Tuesday is still considered a continuation of Shabbos, and that the Rebbe had looked over the notes of the pilpulim the Shluchim had said during their trip.

dedicated to the Rebbe shone forth from them."

Late into the night and for many hours on Shabbos day, the Shluchim farbrenged with the masses. Mashke flowed in abundance and spirits soared. Many elderly Chassidim were in attendance, yet on this Shabbos the visiting Bochorim were the one who set the tone of the farbrengen. The Chassidim were parched, yearning for "just one more," sicha, maamar, niggun from the Rebbe.

The lively farbrenging and energetic words of the Shluchim continued through Sunday morning.

Beyond Kfar Chabad

As per the Rebbes hora'a, during the first week the Shluchim were based in Kfar Chabad. During the mornings and any free minute, they could be found learning in the zal of the Yeshivas Tomchei Temimim in Kfar Chabad.

The Shluchim also spent much time strengthening and encouraging the communities around them.

On Sunday, 7 Av they visited the summer camp in Kfar Chabad, and held a farbrengen with the campers. They then headed to the site of where the five students had been killed, in the Beit Sefer L'melacha. Many hours were spent there, lifting the spirits of the talmidim and teachers.

During the two days that followed, they met with the vaad haruchni of Kfar Chabad, hanholas Tzeirei Chabad, and hanholas N'shei U'bnos Chabad of Kfar Chabad.

On 10 Av, a large kinus for women and girls was held in Kfar Chabad. Rabbi Dovid Shochet addressed them, and was joined by the Rov of Kfar Chabad, Reb Shneur Zalman Garelik, and Reb Abba Levin.

Kfar Chabad was surrounded by many farms and fields. The Shluchim spent almost a full day visiting each of the farmers, and surveying what needed improvement. They later held a meeting with the vaad that oversaw all matters of Kfar Chabad, followed by a meeting with all the residents of Kfar Chabad. When the meeting concluded, a farbrengen formed. Until the early hours of the morning, the masses of Kfar Chabad residents farbrenged with the Shluchim.

In accordance with the Rebbe's instructions, on Friday the Shluchim traveled to Lod, where they would spend their second week.

Influencing the Masses

Yeshiva bochorim from across Eretz Yisroel joined the Yeshiva in Lod for Shabbos Parshas Vo'eschanan, looking to be invigorated by the Shluchim.

Throughout Shabbos the Shluchim taught sichos and mammorim, and farbrenged. Additional farbrengens were led by Rabbi Dovid Shochet and Rabbi Yosef Rosenfeld in Hebrew to cater to the many bochorim who only understood Hebrew.

---

*With emotion they bid
the Shluchim farewell,
On everyone's lips
remained one tefila
– retzoneinu liros es
malkeinuu!*

---

venerable Chassidim – Reb Shaul Dov Zislin, Reb Pinye Althaus, and Reb Chanoch Glitzenstein were the only ones who were permitted to stand on the runway and be the first to greet the Shluchim.³

The passengers began to deplane, and finally the Shluchim emerged. “Bruchim Haboim” emitted from everyone’s lips, and joyous singing and dancing broke out. The Rebbe’s Shluchim have arrived – truly “zera beirach havaye!” “Darkecho Elokeinu...” the niggun the Rebbe had taught just the Tishrei before, was jubilantly sung, as the Shluchim were hoisted upon the shoulders of the eager Chassidim. Shalom Aleichem, a handshake, a question, a hug, everyone present yearned to interact with the Shluchim.

Quite unexpected, a telegram from the Rebbe arrived at the airport just minutes after the Shluchim had arrived:

“Shluchim of Chabad-Lubavitch - May your visit to Eretz Yisroel be with peace and hatzlacha muflaga in fulfilling your shlichus, which its true objective is to spread the wellsprings of Chassidus to the outside. May we soon go to geula, and much regards to all Anash.”

“The excitement was so strong,” described Rabbi Butman, “you could almost touch it. Even the airport personnel and other guests, were swept into the simcha. The crowd grew silent, as my colleague Rabbi Yosef Rosenfeld arose to give regards from the Rebbe, and set out the objective of our Shlichus in Eretz Yisroel.

3. A detailed and emotional description of the arrival of the Shluchim can be found in Biton Chabad from that time.

“Rabbi Leibel Zalmanov translated his passionate words from Yiddish into Hebrew, so that everyone could understand. When he finished speaking, dancing erupted yet again, it was the only way to express their uncontrollable joy. Amidst joy and strong emotions, the Shluchim were escorted to Kfar Chabad.”

Spirits Invigorated

In order to fully appreciate the impact the Shlichus had on the Chassidim in Eretz Yisroel, one must first realize the situation that prevailed at that time. As Rabbi Chanoch Glitzenstein explained:

“One must understand that there was very little connection between the Chassidim in Eretz Yisroel and the Anash in the United States of America. Travel between was very sparse because travel was so expensive and the necessary paperwork was hard to obtain. Therefore when they received the news that the Rebbe would be sending a group of Shluchim to Eretz Yisroel they were ecstatic.”

Furthermore, it had only been six years since the Rebbe had accepted the nesius, and few Chassidim from Eretz Yisroel had heard the Rebbe’s voice, let alone see the Rebbe in person! Even having the Rebbe’s sichos transported to Eretz Yisroel was very difficult. Sadly, this resulted in a certain lack of passion in the hiskashrus of Anash in Eretz Yisroel.

The delegation of Shluchim that arrived in Eretz Yisroel, broke through these barriers. The precious atmosphere that existed around the Rebbe in 770 had been transported to Eretz Yisroel.

Shabbos Hagadol

Reb Zushe the Partizan announced “Today, we have conquered Yerushalayim!”

During the 28 days that the Shluchim were in Eretz Yisroel, they visited every Lubavitcher Institution and community, refugee camps, addressed large events, and visited the leaders and Rabbonim of Eretz Yisroel. Often a kabolas ponim was held in the Lubavitcher Shul in the area they were visiting, following they would break into small groups to visit each particular venue. Wherever they went, they confidently spoke about the Rebbe’s mission for this generation – to bring Moshiach.⁴

The limitations of space do not allow every detail of their trip to be documented here. Instead we present a collection of highlights from this stage in their Shlichus:

Being that the Shluchim arrived on Friday, their first major peula began on Shabbos. It was Shabbos Chazon but it felt like Simchas Torah. Hundreds of Yidden spent Shabbos in Kfar Chabad in order to spend Shabbos with the Shluchim. Young and old listened raptly as the Shluchim spoke.

Rabbi Shalom Dov Ber Shemtov shared an emotion that ran through his mind at the time:

“The people of Eretz Yisroel looked at the Shluchim as an extension of the Rebbe. The members of the group were not necessarily perfect. However a sincere sense of being totally

4. After receiving a detailed account of everything that took place while the Shluchim visited England from Reb Meir Gurkov, the Rebbe sent back a fascinating response. See Igros vol. 13 pg. 319.

where a kabolas ponim was held in their honor.

The trip continued from France to Switzerland, and from Switzerland to Italy.

In each of these stops, they spoke before huge crowds of Chassidim and Yidden of all backgrounds. For the residents of these countries, the Shluchim brought a powerful energy with them. They listened attentively to the sichos and maamorim the Shluchim taught, and reveled in the atmosphere of their farbrengens. This was a fresh regards from the Rebbe!

The Shluchim also made sure to meet with community leaders and Rabbonim in each place. The Shluchim impressed these figures greatly, and listened raptly to the teachings of the Rebbe they brought.

Rabbi Yehuda Krinsky served as mazkir of the group and kept a detailed diary of everything that took place and sent these to the Rebbe. In a letter to Rabbi Hodakov written on 2 Av from Zurich, Switzerland, Rabbi Krinsky explains why they had been delayed in sending updates:

“My sincerest apologies on the lack of updates, because writing is very time-consuming and the time is very limited. Especially because of the many journeys in the last two weeks. Almost each day we travel to another city! In each place we visit the mekomos haTorah, and the Rabbonim...”

When departing from Italy to Eretz Yisroel, they were delayed on the way to the airport. They arrived at the airplane just a few minutes before the flight. Despite their lateness, the airline

authorities held the plane for the large group, as would befit the Rebbe’s Shluchim.

Uplifted!

One who didn’t witness the scene at the airport on Friday, 5 Av at seven in the morning, has missed an incredible sight.

The field near the tarmac was covered in a sea of people, with barely an inch to move. Talmidim of every Lubavitcher Yeshiva in Eretz Yisroel, Anash, men, women and children, young and old have gathered together. Buses unload their passengers and turn back to bring still more people.

Suddenly the plane could be sighted! The crowds craned their necks as the plane finally landed, as everyone strove to get the first glimpse of the Shluchim. Three

which Hatmimim Reb Shmuel Fogelman and Reb Yehuda Krinsky addressed the crowd.

“We arranged that they should speak in four shuls in the area, and their drashos were received with tremendous hatzlacha, leaving a powerful effect on the listeners. Those that heard them could not stop praising them.

“After seudas Shabbos on Shabbos afternoon, a farbrengen was held in the Chabad shul. Many community members and yeshiva bochurim from all factions attended the farbrengen. Reb Yehuda Krinsky and Reb Dovid Shochet spoke, as did the other Shluchim.

“It was a great pleasure to behold the sight and to hear them relate gems from the Sichos of the Rebbe Shlit”a. The farbrengen continued until

Mincha. They sang many songs and everyone danced together.”

The shluchim split up into a number of groups in order to visit a number of other cities in England. The smaller groups traveled to Manchester, Sunderland, and Gateshead, spending a large amount of time at the Yeshivos in each place.

Rabbi Avrohom Korf was responsible for nigla, and tells over his memories from these encounters:

“The Yeshivos we visited were geared toward litvishe bochurim. The bochurim tried to ‘stump’ us with asking difficult questions on a large range of subjects. They were so impressed with the clarity of thought they received in return, that their attitude changed completely.”

Later on, one of these non-Lubavitch Yeshivos insisted on escorting the Shluchim to the airport, bringing busloads of bochurim to the airport.

From Land to Land

In an itinerary dictated clearly by the Rebbe and detailed through the mazkirus, the Shluchim set out to their next destinations.

First they traveled to Belgium, visiting the Chassidim and Torah communities in Brussels and Antwerp. They continued on to France, where they again split into a number of groups. Rabbi Shalom Ber Butman was the only one who spoke a bit of French and spoke often throughout their visit. Some of the Shluchim went to visit the Yeshiva in Brunoy,

Rabbi Berel Shemtov distributes pocket-sized Tanyas to the children of the chabad school in Lod, Eretz Yisroel

---

Finally the Shluchim emerged. “Bruchim Haboim” emitted from everyone’s lips, and joyous singing and dancing broke out.

“A day before Yud-Beis Tammuz, I felt a strong urge to be at the Rebbe’s farbrengen that would be held the next day. Procuring a ticket at that point was very difficult, let alone receiving reshuf from hanhala. Luckily, another bocher who had made all the necessary arrangements to travel to New York the following day, was unable to fly at the last minute because of problems with his legal papers.

“After strenuous efforts, I bought his ticket, received reshuf and was soon off to New York.

“While in New York, I heard about the unfolding saga of the shlichus to Eretz Yisroel. My father who deeply desired that I be part of this shlichus, wrote to the Rebbe, begging that I be able to join.

“To our delight, the Rebbe agreed, with the stipulation that all my legal papers were in order and that a Doctor would agree that I was healthy enough for this trip.

“Hastily I went to visit Dr. Seligson, who assured me a clean bill of health, so long as I eat butter to strengthen my bones. Arranging the necessary legal documentation was not as simple; it would take over a week to receive the required papers.

“Thus, instead of traveling together with the Shluchim, I flew on my own as soon as I was

able to, and therefore met them when they were in Italy.”

In a letter to Reb Nissan Nemanov dated 19 Tammuz 5716, the Rebbe requests him to choose a seasoned talmid to join the delegation headed to Eretz Yisroel.

The final group of Shluchim amounted to a total of 12 and included the following individuals:

Representatives from USA – Rabbi Avraham Korf; Rabbi Dovid Shochat; Rabbi Yehuda Krinsky; Rabbi Yosef Rosenfeld; Rabbi Faivel Rimler; Rabbi Shalom Dovber Shemtov; Rabbi Shalom Dovber Butman; Rabbi Shlomo Kirsh and Rabbi Shmuel Fogelman.

Representative from Canada – Rabbi Zusha Posner.

Representative from Europe – Rabbi Sholom Eidelman.

Representative from Australia – Rabbi Shraga Herzog.

Take Off

At the farbrengen on the Shabbos before they were to depart, the Rebbe addressed the upcoming trip and taught the niggun of Asader L’sudasa. Later on, the Shluchim taught the niggun numerous times throughout the trip.

Rabbi Shmuel Fogelman remembers clearly the day they set out:

“On the morning of 18 Tammuz, we were called into the Rebbe’s room one last time before the trip. While there, the Rebbe presented each of us with a pocket Siddur and Tanya that the Rebbe had asked to be published in connection with our trip. To me the Rebbe gave

an extra Tanya to give to Reb Nissan Nemanov, the mashpia in Brunoy, France.”

The Shluchim were seen off by Rabbi Hodakov, Rabbi Nissan Mindel and a number of others, and stopped to pose for a picture in front of the airplane. To this very day, the Shluchim distinctly recall the sense of pride and excitement that filled the air as they embarked on their Shlichus.

They spent the hours in flight very carefully, and learned from the new Tanyas they had just received from the Rebbe.

As soon as their flight departed, the mazkirus sent a telegram to the Anash in England:

“The Shluchim have set out by plane on Wednesday 18 Tammuz at 6:00 pm with El-Al flight number 204. They will be arriving tomorrow in London at 3:00 in the afternoon. The Shluchim will remain in England until the coming Tuesday, and will visit London and Manchester. Surely, you will do whatever is necessary in order to help the Shluchim fulfill their shlichus in the best possible way.”

The First Stop

The excitement the Chassidim in England experienced with the arrival of the Shluchim is vividly expressed in a letter written by Reb Meir Gurkov to the Rebbe, describing the visit:

“All of Anash traveled to the airport to greet our honored guests at the airport. At 6:30 we all welcomed the Shluchim with love and affection. Soon after arriving Hatomim Reb Shalom Dov Ber Shemtov delivered a maamar which they had just heard from the Rebbe... A complete kabolos ponim was held the next day, during

Pay special attention that your clothing look proper for someone in that stature.

The Rebbe ended off by confirming that we had permission from our parents to participate and with a brocha that the trip be with hatzlacha rabba. The Rebbe concluded that this will accomplish great things for yourselves as well, perhaps even more than s'char."

Shortly after the yechidus, Rabbi Faivel Rimler submitted a list of questions regarding some of the halachic requirements they would encounter in Eretz Yisroel. The following was the Rebbe's response:

בכהנ"ל יש מנהג שנקבע מכבר ע"י רבני אנ"ש אשר באה"ק. ויבררוהו וכן יעשו.

Regarding all that you mentioned, the Rabbonim of Anash in Eretz Hakodesh have already established a minhag. You should verify [what it is] and behave as such.

From nine to twelve

In the letters from the Rebbe to the Anash community leaders at the stops along their trip, it became clear that the Rebbe desired representatives from all regions of the world. Nine of the Shluchim were talmidim of Yeshivas Tomchei Temimim Hamerkozis at 770, one from Tomchei Temimim in Brunoy, France, and one bochur from Australia met up with the rest of the group, when they arrived in Eretz Yisroel.

The final Shliach to be chosen was Reb Zusha Posner, who was learning in Tomchei Temimim in Montreal.

Reb Zusha relates the unique events that led to him being chosen as a Shliach:

Honorable Visits

Although most of the first week was spent in Kfar Chabad, the Shluchim made a trip to Yerushalayim to visit with Mr. Zalman Shazar, who was then serving as a leading member of the Knesset. While in Yerushayim they also visited a number of other respected individuals. In his duch from that day, Rabbi Yehuda Krinsky described their visit:

"At 2:00 in the afternoon we traveled with Reb Pinye Althaus in taxis to Yerushalayim. At 3:30 we arrived at the home of Rabbi Zevin, who was also hosting Rabbis Zelig and Yehuda Leib Slonim.

We conversed over there for twenty minutes and then traveled together with them to visit Rabbi Nissim [the Sephardic Chief Rabbi of Eretz Yisroel]. He greeted us warmly and we spoke with him for half an hour.

Reb Pinye reminded the Chief Rabbi that he supported the Rebbe regarding the question of traveling on Israeli boats on Shabbos [a topic of great debate between the Rabbonim of the time, and the Rebbe spearheaded a campaign to publicize that it was forbidden]. He answered that this was certainly the case, and that he had received letters and telegrams from the Rebbe on the matter. He continued that although some Rabbonim [with the opposing opinion] had gone to see how the ships work, they have no knowledge of what they were looking at.

Furthermore, the one who was guiding them was not familiar with Torah, thus invalidating the credibility of his words. He could not understand how they could argue on the opinion of the Rebbe, who did understand the engineering of the boats.

In conclusion, he asked us to visit him again when we visit Yerushalayim next...

Next we visited Rabbi Herzog [the Ashkenazi Chief Rabbi of Eretz Yisroel], whom was also being visited by Rabbi Unterman [the Chief Rabbi of Tel Aviv], and Mr. Goldman and Rabbi Wallgelter from Detroit. After introductions, Rabbi Herzog and Rabbi Unterman spoke in glowing terms about the work of Chabad in America and in Eretz Yisroel. After sitting together for half an hour, we davened Mincha in his house with a minyan. Rabbi Herzog instructed the Chazzan Shalom Dovber Butman that he should say Kaddish with the words v'yatzmach purkanei [as is Nusach Ari] and that he should sing it with the festive Yom Tov niggun.

Just after 6:00 we arrived at the home of Shazar. He received us and immediately asked about the welfare of the Rebbe Shlit"a. Rabbi Avrohom Chein soon entered the room and sat with us.

We told a number of stories, and in middle, Shazar mentioned that he had just received a letter from the Rebbe asking that he assist us while we were in Eretz Yisroel..."

The Shluchim met with Shazar again just a day before they were to leave Eretz Yisroel. They met him in his vacation home in Haifa. He recounted his memories of the Friediker Rebbe and asked the Shluchim to give warm regards to the Rebbe.

be the Rebbe's Shluchim on this unique mission.

Momentum increased throughout the day, especially when they found out that they would be having a yechidus as a group that night.

"We later heard," relates Rabbi Shalom Dov Ber Shemtov, "that the Rebbe mentioned that the Shluchim were chosen while at the Ohel of the Friediker Rebbe."

Outlining the Mission

"That night we were privileged for a unique yechidus", exclaimed Rabbi Shalom Ber Butman, "and we received a collection of hora'os from the Rebbe pertaining to all aspects of the trip. To mention a few of them:

You will be stopping in five countries on the way to Eretz Yisroel – England; Belgium; France; Switzerland and Italy. In each one you should make a point of visiting the mekomos haTorah and particularly the Lubavitch stronghold in that area.

From today forward until you return here, establish a seder Chassidus before davening and a seder nigleh afterward. Each day another person should give a shiur, and everyone else should join in discussing whatever is being learned. The topics that you learn can be different each day, as long as it is organized in advance so everyone knows what to expect.

When in Kfar Chabad, spend your extra time learning in the shul. Through learning your shiurim in nigleh and Chassidus there, people will realize that

this is the place where you can be reached. On Shabbos however, you should only learn Chassidus, as is the practice in Eretz Yisroel.

When encountering speaking engagements, do not shy away or be reserved. In each place, speak some words of nigleh and some of Chassidus. It would be ideal to set up one primary speaker for nigleh and one for Chassidus.

Your main base should be in Kfar Chabad and to visit the other Lubavitcher yeshivos. Be in touch with the Chassidim of Eretz Yisroel in regards to visiting the other yeshivos.

Make sure to be well versed in the halachos pertaining to Eretz Yisroel, so that whenever a quandary should arise, you will know clearly how to behave.

The chassidim of Eretz Yisroel await the Shluchim at the airport

Rabbi Dovid Shochet speaks to Reb Pinye Althois

Yisroel. They should mainly spend time in Kfar Chabad and the Yeshivas Tomchei Temimim in Lod... And they should also visit the holy sites... This will bring a new energy to the Yeshiva and in the whole area.”

During the farbrengen, the Rebbe explained that every Chossid had an obligation to help Kfar Chabad at this time, in addition to those that were traveling in person. In continuation to this the Rebbe surprised the Chassidim by delivering two maamorim, explaining that the second one was his participation in helping Kfar Chabad!

The next day the bochurim in 770 beheld a new sign hanging in the hallway leading to zal, signed by the mazkirus. The sign announced that in connection with the Rebbe’s announcement at the farbrengen the day before,

any bochurim who would like to take part in this trip should be in contact with mazkirus, and should ensure that their passport would allow them to travel to Eretz Yisroel and that their parents had agreed to their going.

Many bochurim quickly made the necessary inquiries to find out whether they would be able to travel, and then registered with the mazkirus.

Rabbi Yosef Rosenfeld recalls:

“When I saw the sign, my initial thoughts were, that I would much rather remain in 770 for the summer and learn. Taking trips abroad were not something I was excited about. Being that my birthday was on 15 Sivan, I had a yechidus with the Rebbe just days after the shlichus was announced. The Rebbe asked me if I had submitted my name to the mazkirus, to which I replied that I hadn’t. To my surprise,

the Rebbe then instructed me to join the list of bochurim who were registered for the shlichus! Naturally, I made sure to do so immediately following the yechidus.”

In a similar sequence of events, Rabbi Shlomo Kirsh, a bochur who traveled from South Africa to New York to learn in 770 had a yechidus then in connection with his birthday. Reb Shlomo fondly relates how the Rebbe personally instructed him to join the group of Shluchim during that yechidus.

All the bochurim who had registered waited anxiously, in anticipation of the outcome.

Rabbi Yehuda Krinsky recalls how they were informed about their shlichus. On the morning of Gimmel Tammuz, nine bochurim were summoned to the office of Rabbi Hodakov, and were informed that they were chosen to

of a match one of the teachers Reb Meir Friedman, gazed at the dreadful sight in front of him.

While most of the students had escaped through the windows, those closest to the door were not so fortunate. Four of the students and their teacher Hatomim Simcha Zilbershtrom lay on the floor, no longer amongst the living. A number of others were wounded, one of which passed away a few days later.

The Chassidim of Kfar Chabad, many of whom had escaped the horrors of Europe just a decade earlier, were shattered. Parents of the students traveled to Kfar Chabad to take their children home. The safety of their children was at stake, they felt, and they no longer wanted their children to remain in the Beit Sefer L'melacha.

A spirit of dejection spread amongst the Chassidim. Some proposed that the fledgling village be disbanded. It was simply too dangerous!

The only comfort was the firm messages of the Rebbe which came through letters and telegrams in the days following. Immediately following the shiva the following message from the Rebbe arrived:

“To each of Anash, residents of Kfar Chabad, the organizations there, and in particular Beit Sefer L'melacha, and its students, teachers, principals, activists and parents:

1. In numerous sichos and letters following the tragedy, the Rebbe expressed disdain for those who sought to learn explanations for the shooting, many of whom drew comparisons to Moshe's words after the Nadav and Avihu died - *b'krovai ekodeishi*) Hashem wishes to be sanctified by those close to Him. (Instead the Rebbe reminded that *vayidom Aharon* - Aharon remained silent. On this note the Rebbe explained in a number of letters why he didn't address the misfortune very much in the first days that followed. See Igros Kodesh vol. 13 .p.239 .

“I strongly hope that with the help of Hashem who guards with a wise eye and oversees with hashgacha pratit, you will overcome every obstacle, strengthen both personal and communal affairs, and expand all the organizations in quantity and quality. With peace of mind may the study of our Torah, Toras chayim, divrei Elokim chayim be strengthened and greatened, as well as the fulfillment of its mitzvos, with joy—v'chai bahem [mitzvos about which it is said 'you shall live by them'].

“From Kfar Chabad, the wellsprings of Chassidus and the

A spirit of dejection spread amongst the Chassidim. Some proposed that the fledgling village be disbanded. It was simply too dangerous!

---

deeds of our holy Rabbeim should be spread until they reach chutza, in order to bring all of B'nei Yisroel closer to our father in heaven - b'chesed ub'rachamim—and to speedily bring the complete geula through Moshiach tzidkeinu.

“I take part in their tefillos and fasting, and I am certain that with Hashem's help that soon in their true, complete, internal joy, both b'gashmiyus and b'ruchniyus.”

Many other letters and telegrams followed this one, giving solace and encouragement to the Anash of Eretz Hakodesh.

Yad Hachamisha

In the winter before the attack, the Rebbe had already

encouraged an expansion of the Beit Sefer L'melacha. Following the attack, the Rebbe urged that the expansion materialize quickly. Hastily, a new division dedicated to teaching the skill of printing was opened, and plans were drawn up for a new building.

At the siyum hashloshim of the slain talmidim, a groundbreaking was held for the expansion. The Chief Rabbis, distinguished Rabbonim, politicians, community leaders joined by an enormous crowd took part in the event.

The mourning families were honored during the groundbreaking, including the mother of the teacher, Simcha Zilberstrom. Days later, in a letter from the Rebbe to her dated 12 Sivan, the Rebbe expressed pleasure that she had taken part in the ceremony, explaining that through it they had achieved an eternal victory against death. By establishing an organization in their memory that would bring spiritual growth to future generations, the neshamos of those who had been killed would be connected to an eternal legacy.²

Global Shlichus

A novel idea, of proportions not previously envisioned by Chassidim, was introduced by the Rebbe at the farbrengen of Shavuos 5716. Here is a small excerpt from that farbrengen:

“...Those which find themselves outside Eretz Yisroel should also participate in strengthening Kfar Chabad... Not only financially, but also with their body and soul.

“One way to accomplish this is by eleven or twelve representatives traveling to Eretz

2. See Igros Kodesh vol 13 .pg.167

**In the aftermath
of a calamity the
Rebbe encourages
through sending
Shluchim**

Transforming Tragedy

8:00 in the evening, on the second of Iyar 5716, fifty students filled the Beis Midrash of 'Beit Sefer L'melacha' in Kfar Chabad, Davening Ma'ariv. Knocks on the door of the Shul were heard, when it was suddenly opened. Two terrorists stood on the doorstep and began firing at the *talmidim*. The teacher and a number of the students were hit by many bullets. The casualties were great and took place instantly...

As we stand days after the calamity, we are unsure what will be the future of the *Beit Sefer L'melacha*, for only a few students have returned. The Yeshiva in Lod is experiencing the same problem; the students are not returning. Seventeen parents came to collect their children, explaining that it was in order for them to relax, and they would return shortly. However, today we are only left with 19 *talmidim*.

מה נאמר ומה נדבר. אין אנו יודעים מה לעשות. מחכים אנו להוראות מכ"ק אדמו"ר שליט"א.

"What can we say, what can be spoken, we don't know what to do. We wait for direction from the Rebbe Shlit"a."

These heartrending lines, penned by Reb Efrayim Wolf from Eretz Yisroel to Reb Binyomin Gorodetzky, convey the forlorn feeling of the Chassidim in Eretz Yisroel in the days after the shooting.

The Rebbe's response was soon in coming. Letters of encouragement arrived in Kfar Chabad, breathing fresh air to the weary Chassidim. The energy reached its peak when a group of twelve Shluchim arrived in Eretz Yisroel, spreading hope and strengthening *hiskashrus*.

In preparation for this article, extensive research was conducted, including interviews with every one of the Shluchim sent on this historic mission. We are very thankful to them for their assistance in this initiative.

"אחד מאופני ההשתתפות הוא, שיסעו עשרה או אחד-עשר, באי-כח לארץ ישראל, בעיקר יהיו בכפר-חב"ד ובישיבת תומכי-תמימים בלוד, הקשורה עם הכפר, וגם לבקר על המקומות הקדושים, ואח"כ בבואם אי"ה חזרה, יביאו עמהם את "אורא דארץ ישראל' בחוץ-לארץ, ולהמשיך זאת למטה מעשרה טפחים, וכן גם שם יביא הדבר תוספת הן בישיבה והן בכל הסביבה."

(התוועדות חג השבועות תשט"ז)

Rosh Chodesh Iyar 5716 changed the face of Kfar Chabad forever.

Talmidim of a vocational school established by the Rebbe just two years earlier—Beit Sefer L'melacha, gathered in their Beis Midrash to daven Ma'ariv, when disaster struck. A group of terrorists attacked the school, shooting from the doorway.

In a matter of minutes they were finished, and made their escape. Screams of terror filled the area, which had also been plunged in darkness because the power had mysteriously gone out. By the light

A Chassidisher
Derher
א חסידישער דערהער

A Chassidisher Derher Magazine is a publication geared toward bochurim, published and copyrighted by **Vaad Talmidei Hatmimim Haolomi**. All Articles in this publication are original content by the staff of A Chassidisher Derher.

Vaad Talmidei Hatmimim

Rabbi Tzvi Altein

Director

Rabbi Yossi Kamman

Editor

Rabbi Mendel Jacobs

Design

Rabbi Moshe Wolff

Photo Credits

Kehot Publication Society

Yimei Temimim Archive

Special Thanks to

Rabbi Yirmi Berkowitz

Rabbi Levi Dubov

Yossi Feller

Shaileh Gurary

Avremy Halprin

Mendel Hertz

Rabbi Benyomin Landau

Shalom Magidman

Rabbi Levi Shemtov

Rabbi Zushe Wolff

Printed by

The Print House

Reproduction of any portion of this Magazine is not permissible without express permission from the copyright holders, unless for the use of brief quotations in reviews and similar venues.

Submit your questions and comments:

Call: (718) 305 6859

Email: Feedback@Derher.org

To subscribe, order a copy, or access back issues visit us at www.Derher.org

נא לשמור על קדושת הגליון

נדפס
לזכות הנוסעים
בשליחות המיוחדת
של כ"ק אדמו"ר לאה"ק
בשנת ה'תשט"ז

בחסות
הרה"ת ר' הלל דוד
וזוגתו מרת שטערנא שרה
ומשפחתם שיחיו
קרינסקי

HISTORIC REUNION TRANSFORMING A COUNTRY

תשורה

Derher A Chassidisher
א חסידישער דערהער